

อารยธรรมยุคกลาง

การล่มสลายของอาณาจักรโรมัน

- ก่อนหน้านี้ โรมในสมัยของจักรพรรดิคอนสแตนติน มีอาณาเขตกว้างขวางมาก จนมีการแบ่งการปกครองเป็น สองส่วน

โรมันตะวันออก

- (ศูนย์กลางอยู่ที่คอนสแตนติโนเปิ้ล)
(ตุรกีในปัจจุบัน)

โรมันตะวันตก

- (ศูนย์กลางอยู่ที่โรม)
(อิตาลีในปัจจุบัน)

- แต่ทั้งสองส่วนได้ทำสงครามกันเองเพื่อแย่งชิงความเป็นใหญ่

ไบแซนไทน์

- จักรพรรดิคอนสแตนตินที่ 1 เป็นจักรพรรดิทางด้านตะวันออกที่
ทำสงครามชนะ สามารถบุกเข้าโรม รวมอาณาจักรโรมันไว้เป็น
หนึ่งเดียว แต่ครั้งนี้เมืองหลวงไม่ได้อยู่ที่โรมเสียแล้ว เนื่องจากว่า
คอนสแตนตินเป็นจักรพรรดิทางด้านตะวันออกก็อยากจะอยู่ที่ด้าน
ตะวันออก เขาจึงย้ายเมืองหลวงไปที่ คอนสแตนติโนเปิล เมือง
ท่าปากทางเข้าทะเลดำซึ่งก็ตั้งตามชื่อของเขาเอง ซึ่งเดิมชื่อ
- ไบแซนทีอุม หรือ ไบแซนไทน์ (**Byzantium**) ปัจจุบันคือ
- อิสตันบูล (ตุรกี)

อาณาจักรโรมัน

การนับถือศาสนาคริสต์

- ช่วงวาระสุดท้ายคอนสแตนตินก็หันไปพึ่งศาสนาในขณะที่นอนป่วยอยู่บนเตียง มีเรื่องเล่าว่าครั้งที่คอนสแตนตินจะข้ามแม่น้ำไปยังกรุงโรมในสมัยสงคราม กลางเมืองเขาได้เห็นนิมิตจากสวรรค์ (ซึ่งก็พึ่งจะแปลความหมายออกตอนนอนป่วย)

ทำให้ศาสนาคริสต์เป็นศาสนาของจักรวรรดิ ซึ่งกฎหมายของพวกโรมันบังคับให้ประชาชนต้องหันมานับถือ ศาสนาคริสต์จึงแพร่หลายในยุโรป

ที่ตั้งจักรวรรดิไบแซนไทน์

การสิ้นสุดอาณาจักรโรมัน

- ค.ศ.476 เฟอร์มิอัสพลัดจักรพรรดิองค์สุดท้ายของโรมัน ตะวันตก ถือเป็นการสิ้นสุดจักรวรรดิโรมัน ดินแดนยุโรปจึงแยก แยกออกเป็นอาณาจักร ชนเผ่าต่าง ๆ เกิดความวุ่นวายทาง การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

ชนเผ่าที่สำคัญได้แก่ แฟรงก์ ออสโตรกอท ลอมบาร์ด แองโกล-แซกซอน เบอร์กันเดียน วิสิกอท แวนดัล เป็นต้น

พระเจ้าชาร์เลอมาญ

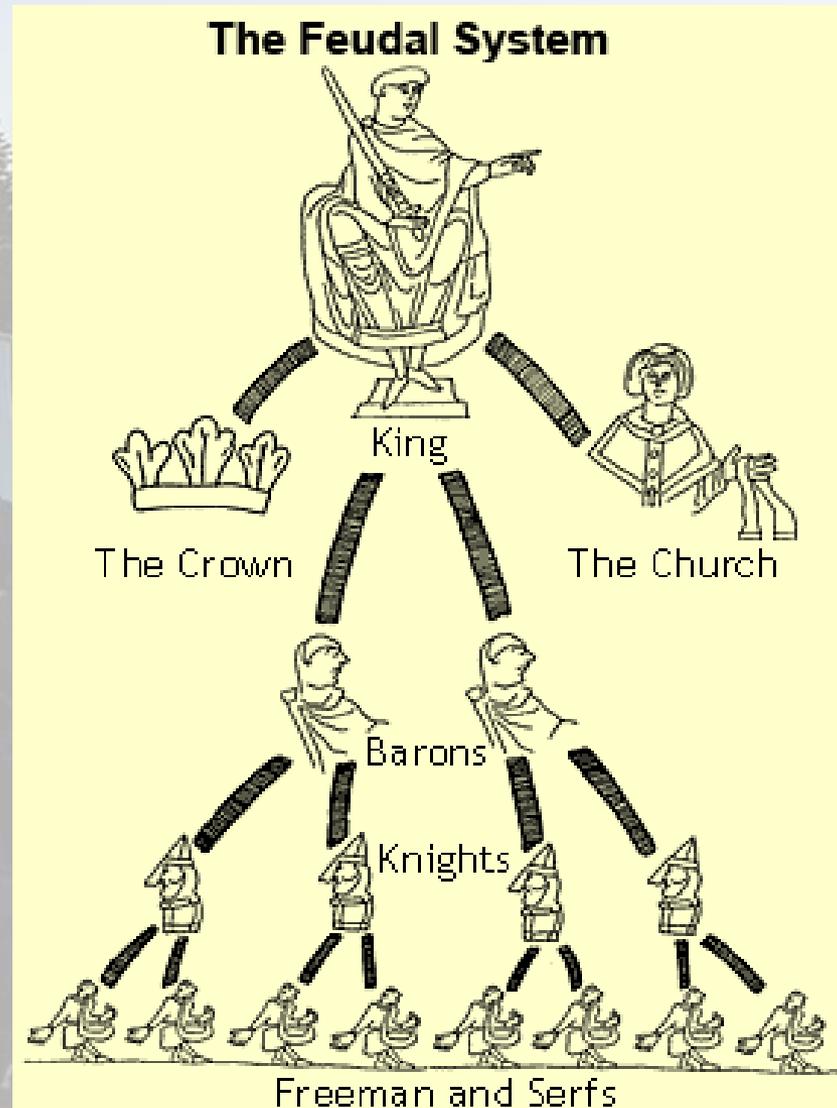
Holy Roman Empire

- ค.ศ.800 พระเจ้าชาร์เลอมาญ ได้รวบรวมดินแดนในยุโรปเป็นหนึ่งเดียว ได้สำเร็จ ได้รับการอภิเษกจากสันตะปาปา ภายใต้ชื่อ "**จักรวรรดิโรมันอันศักดิ์สิทธิ์ (Holy Roman Empire)**"
หลังสิ้นสมัยพระเจ้าชาร์เลอมาญ ยุโรปถูกแบ่งเป็น 3 ส่วน ต่อมา กลายเป็น ฝรั่งเศส เยอรมัน อิตาลี

ระบบฟิวดัล Feudalism

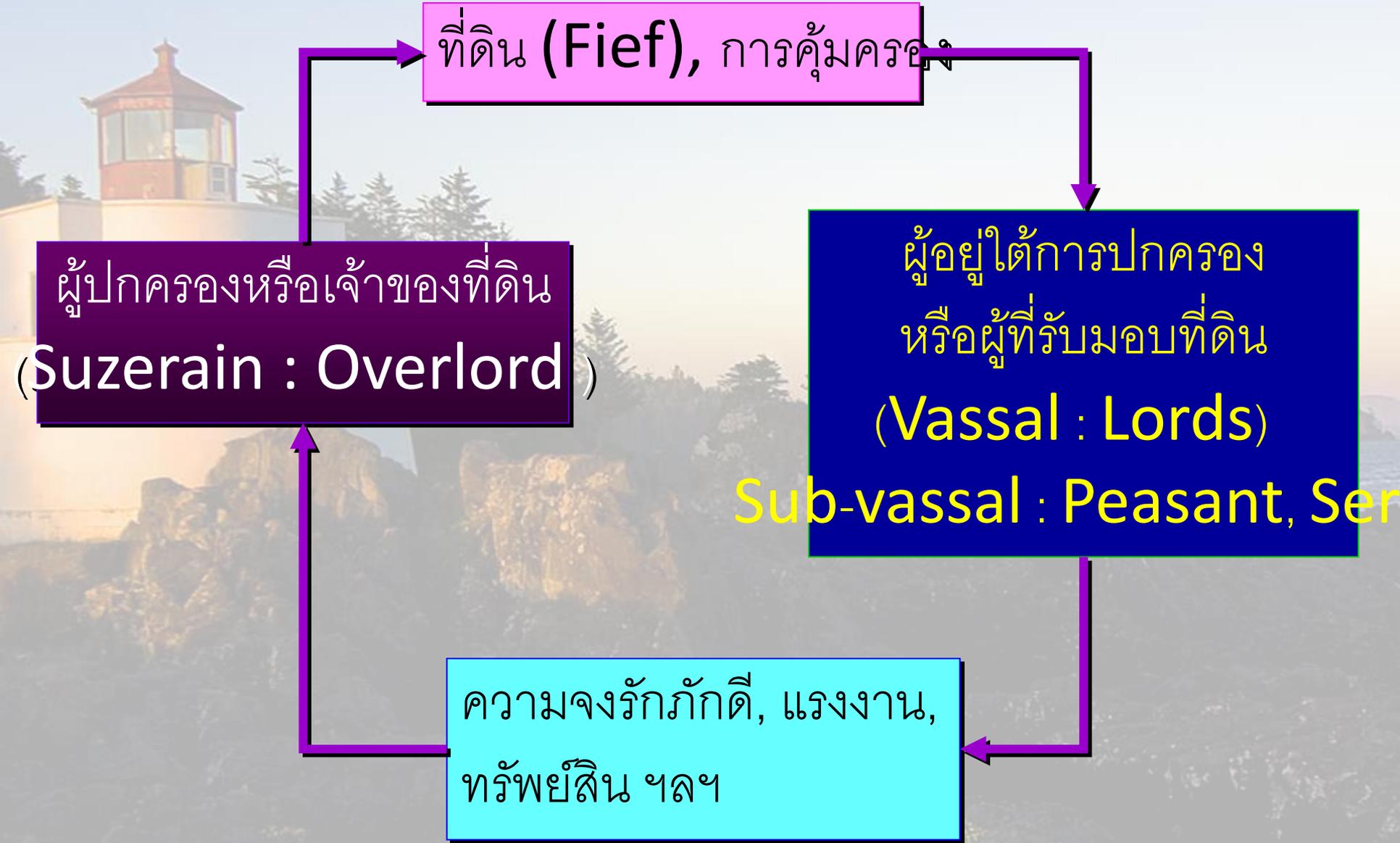
- ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้านาย **lord** กับ ข้า ในเรื่องเกี่ยวกับการหาผลประโยชน์ของที่ดิน เริ่มจากกษัตริย์มอบที่ดินให้ขุนนางเพื่อตอบแทนความดีความชอบ ขุนนางทำหน้าที่ปกครองผู้คนที่อาศัยอยู่ในที่ดิน และมีพันธะต่อกษัตริย์โดยส่งคนไปช่วยรบ

ระบบศักดินาสวามิภักดิ์

ระบบฟิวต์ล / สักดินา

- ระบบนี้ คือ การจัดสรรที่ดินตามระดับชั้น เป็นทอด ๆ ส่งผลให้เกิดความจงรักภักดีระหว่าง นาย กับ ข้า โดยตรง กษัตริย์จึงไม่มีอำนาจในการควบคุม ประชาชนจริง ๆ

ที่ดิน (Fief), การคุ้มครอง

ผู้อยู่ใต้การปกครอง
หรือผู้ที่รับมอบที่ดิน
(Vassal : Lords)
Sub-vassal : Peasant, Serf

ความรักภักดี, แรงงาน,
ทรัพย์สิน ฯลฯ

ผู้ปกครองหรือเจ้าของที่ดิน
(Suzerain : Overlord)

ระบบการผลิตแบบแมนเนอร์

- การจัดระเบียบที่ดิน โดยขุนนางจะสร้างปราสาท เพื่อเป็นศูนย์กลาง รอบนอกเป็นหมู่บ้าน มีการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจเกือบครบวงจร ผลิตสิ่งที่จำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิต รวมถึงการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา เหล่านี้ถูกเรียกว่าระบบ “แมนเนอร์” (Manor)

ความสัมพันธ์ภายในแมนเนอร์

- หน่วยการปกครองระหว่างลอร์ดหรือเจ้าที่ดินกับชาวนาติดที่ดิน เรียกว่า แมนเนอร์ (**Manor**) ภายในแมนเนอร์หนึ่งๆ ชาวนาสามารถปลูกข้าว ปลูกพืชต่างๆ เลี้ยงสัตว์หรือประกอบอาชีพอื่น ๆ ได้ แต่ต้องแบ่งพืชผลให้แก่เจ้าที่ดินของตนอย่างสม่ำเสมอ จึงเป็นพันธะที่ค่อนข้างเข้มงวด

การดำเนินชีวิตในแมนเนอร์

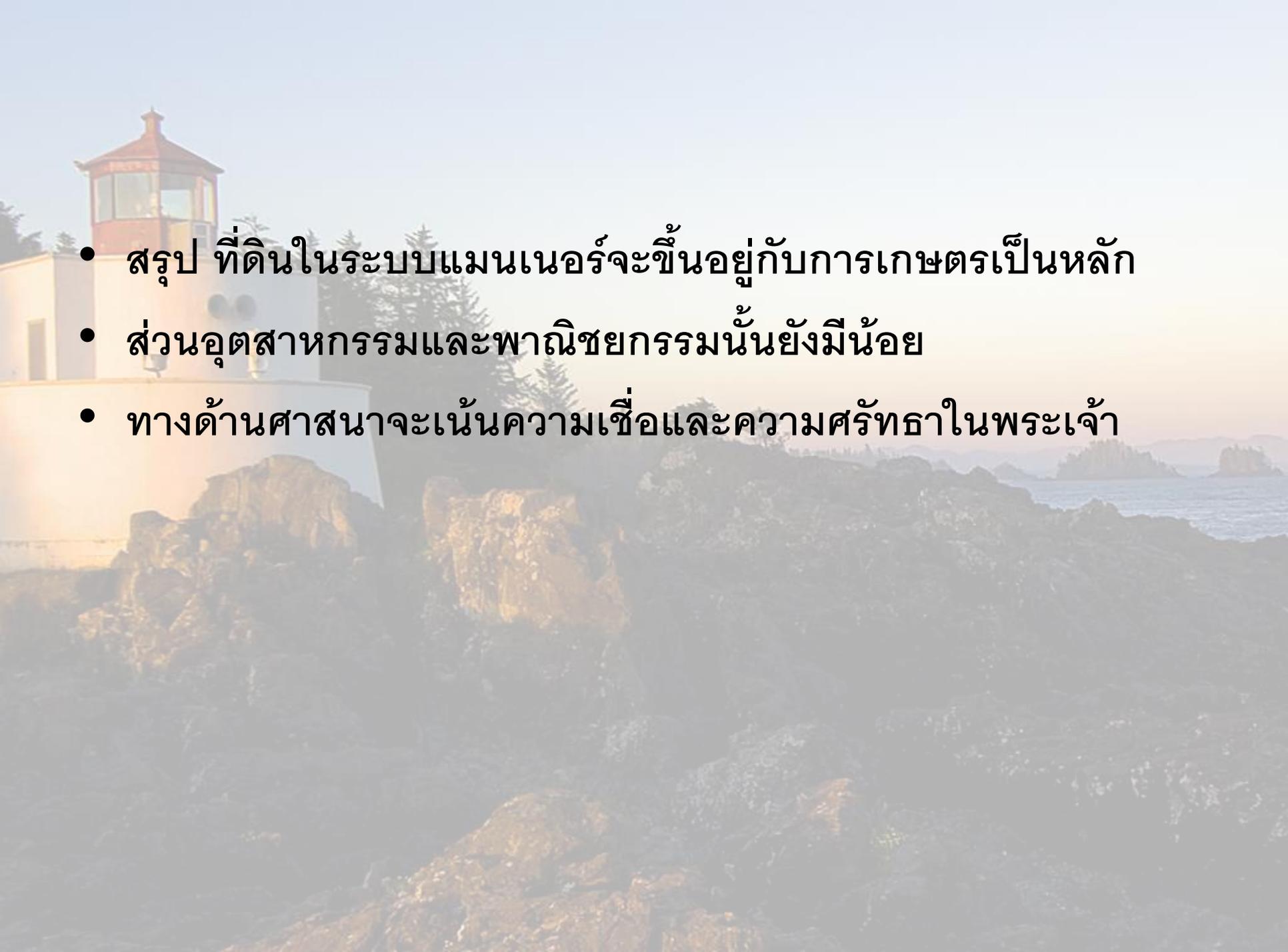
- ในแต่ละแมเนอรัขนางจะแบ่งที่ดินเป็นแปลงๆ นิยมแบ่งเป็น 3 แปลง เรียกว่า ระบบนา 3 แปลง แต่ละแปลงจะปลูกพืช ดังนี้ แปลงที่ 1 ปลูกพืชในฤดูใบไม้ผลิ แปลงที่ 2 ปลูกพืชในฤดูใบไม้ร่วง แปลงที่ 3 เมื่อคราดแล้วจะปล่อยทิ้งร้างไว้ เพื่อให้ดินฟื้นตัว และกลับมาอุดมสมบูรณ์เหมือนเดิม ระบบนา 3 แปลงนี้จึงเป็นการแบ่งที่นาเพื่อการปลูกพืชสลับกันไป

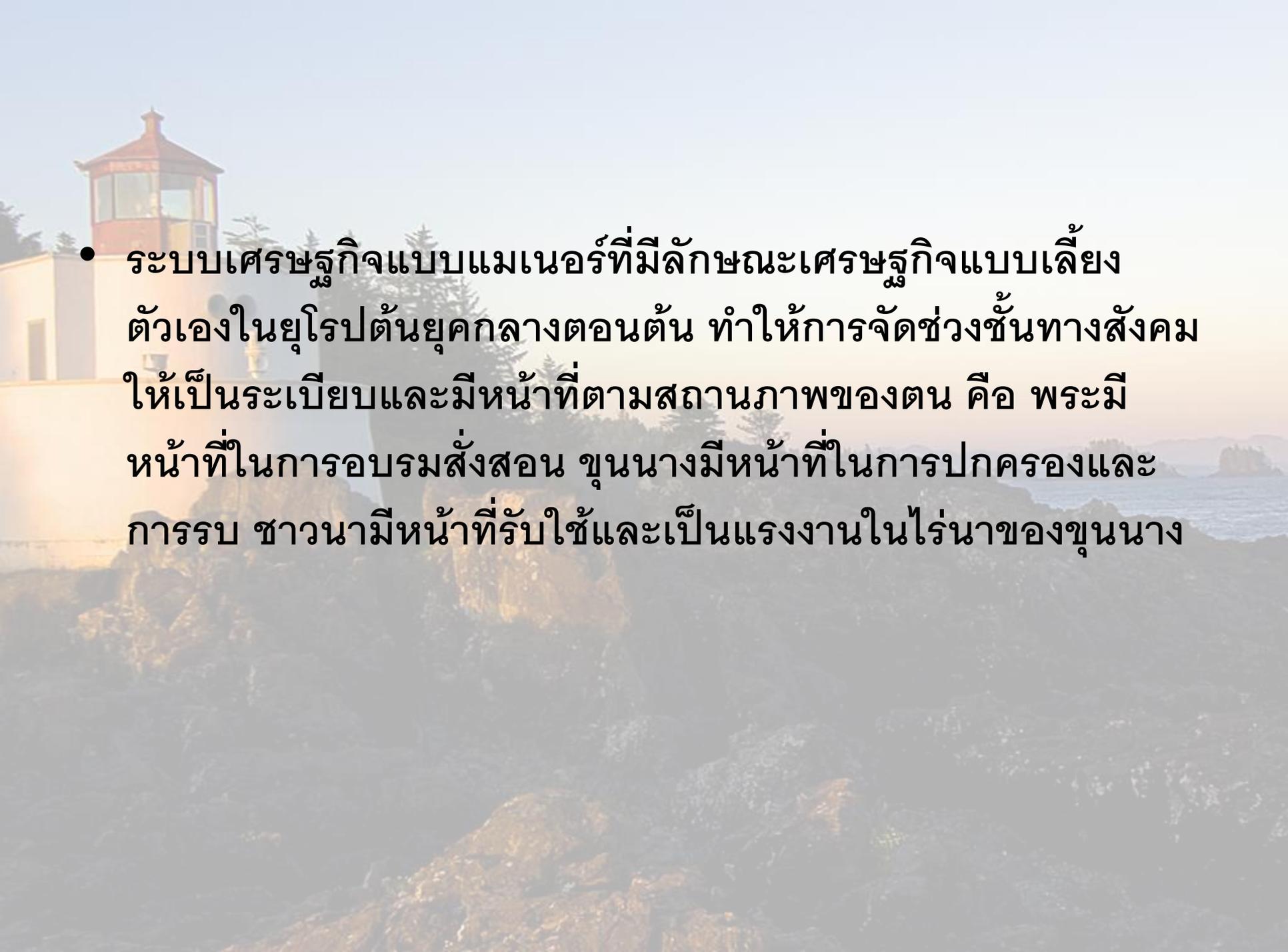
การล่มสลายของการผลิตแบบแมนเนอร์

- ระบบแมนเนอร์เริ่มเสื่อมลงในยุคกลางตอนปลาย เนื่องจากสาเหตุหลายประการ การเพิ่มของประชากร การอพยพในชนบทไปทำงานในเมืองตามโรงงาน และยังมีการตลาดส่งผลให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

ผังภาพระบบแมนเนอร์

-
- A lighthouse with a red lantern room and a white base is situated on a rocky coastline. The scene is captured during sunset or sunrise, with a warm, golden light illuminating the sky and the rocks. The ocean is visible in the background, and the overall atmosphere is serene and scenic.
- สรุปล ที่ดินในระบบแมนเนอร์จะขึ้นอยู่กับการเกษตรเป็นหลัก
  - ส่วนอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมนั้นยังมีน้อย
  - ทางด้านศาสนาจะเน้นความเชื่อและความศรัทธาในพระเจ้า

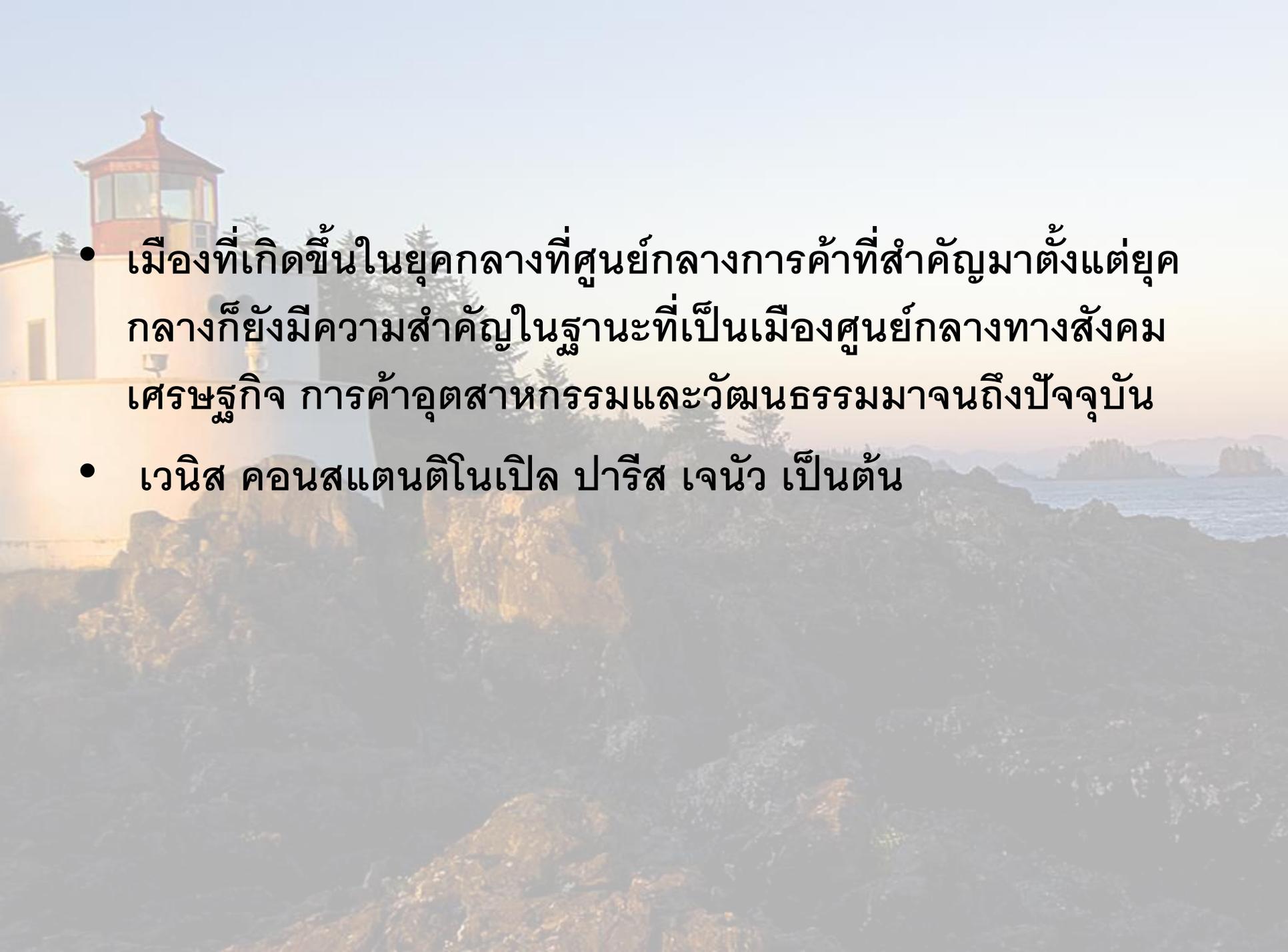
-
- ระบบเศรษฐกิจแบบแมนเนอร์ที่มีลักษณะเศรษฐกิจแบบเลี้ยงตัวเองในยุโรปต้นยุคกลางตอนต้น ทำให้การจัดช่วงชั้นทางสังคมให้เป็นระเบียบและมีหน้าที่ตามสถานภาพของตน คือ พระมีหน้าที่ในการอบรมสั่งสอน ขุนนางมีหน้าที่ในการปกครองและการรบ ชาวนามีหน้าที่รับใช้และเป็นแรงงานในไร่นาของขุนนาง

สมาคมพ่อค้า

- สมาคมพ่อค้า (Guild) มีการกำหนดคนให้ฝึกงาน 7 ปี เพื่อให้เกิดความชำนาญในการที่จะเป็นเจ้าของร้านหรือเจ้าของโรงงานเองในโอกาสต่อไป เมื่อเข้าเป็นสมาคมแล้วก็จะต้องพยายามค้าขายในกลุ่มสมาชิกด้วยกันเองในราคาที่เป็นธรรมและพยายามทำให้การค้ามีกำไรมากกว่าสมาคมอื่น ๆ
- สมาคมพ่อค้ามีระบบผูกขาดการค้า ทำให้สินค้าประเภทงานฝีมือ โดยเฉพาะเสื้อผ้า มีราคาแพงในยุคดังกล่าว

ชนชั้นพ่อค้า

- มีชนชั้นใหม่ที่เกิดขึ้น คือ ชนชั้นกลาง หรือพวกพ่อค้าและเจ้าของกิจการ ซึ่งเป็นพวกที่มีอิสระหรือเสรีชนที่เห็นได้ชัดเจนเมื่อเกิดเมืองต่างๆ และกลายเป็นศูนย์กลางการค้ามาตั้งแต่ยุคกลางตอนกลางเป็นต้นมา ยุคกลางตอนกลางจึงได้ชื่อว่า ยุคที่เจริญรุ่งเรือง

-
- เมืองที่เกิดขึ้นในยุคกลางที่ศูนย์กลางการค้าที่สำคัญมาตั้งแต่ยุคกลางก็ยังมีความสำคัญในฐานะที่เป็นเมืองศูนย์กลางทางสังคม เศรษฐกิจ การค้าอุตสาหกรรมและวัฒนธรรมมาจนถึงปัจจุบัน
  - เวนิส คอนสแตนติโนเปิล ปารีส เจนีวา เป็นต้น

คริสตศาสนา

- หลังสมัยพระเจ้าคอนสแตนติน ได้ประกาศให้ชาวโรมันนับถือศาสนาคริสต์ คริสตจักร จึงเป็นสถาบันที่พึงทงใจและเป็นสื่อกลางระหว่างพระเจ้ากับมนุษย์ มีประสิทธิภาพ เป็นระบบระเบียบ และมีความเข้มแข็ง องค์สันตะปาปา เป็นผู้มีอำนาจสูงสุด สามารถกำหนดนโยบายทุกอย่าง รวมถึงการเมือง

บทบาทของศาสนจักร

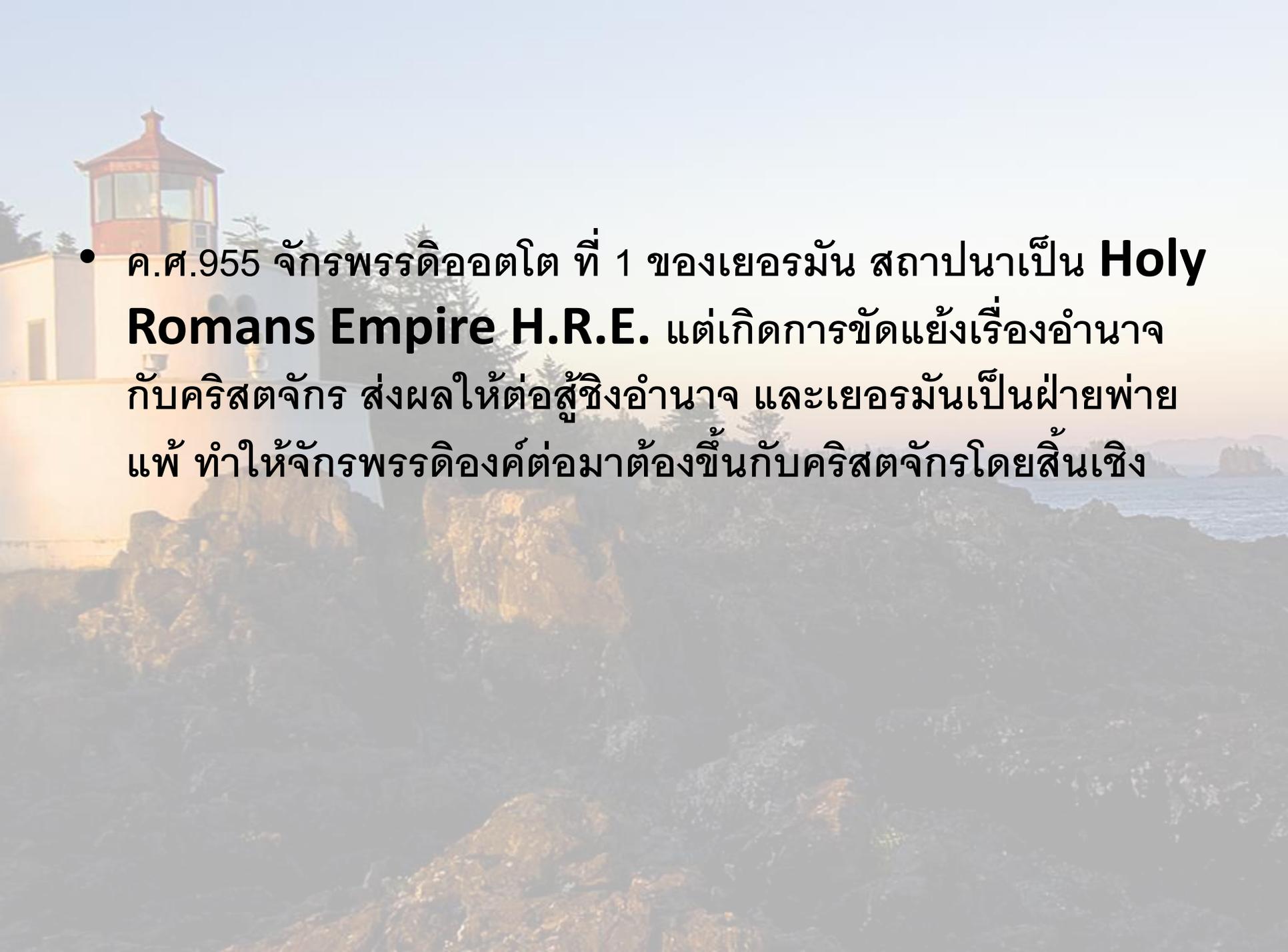
- ในยุคแรก ๆ คริสตจักรร่วมมือกับจักรวรรดิ ในการเรืองการเมือง การปกครอง ทำให้มีอิทธิพลสูงสุด ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งภูมิปัญญา ต่าง ๆ

สถาบันสันตปาปา (Papacy)

บทบาท/ อำนาจของศาสนจักร

- นอกจากนี้ องค์สันตะปาปา ยังมีอำนาจกระทำ “บัปชนิยกรรม” บุคคลใดก็ตามที่ต้องสงสัยว่ามีความเห็นขัดแย้ง กระทำการไม่เป็นไปตามคำสั่ง หรือนโยบายของคริสตจักร คือการขับไล่ให้ออกจากศาสนา ซึ่งถือเป็นโทษสูงสุด ทำให้ทุกคนเกรงกลัวการลงโทษ

-
- A lighthouse with a red roof and white walls stands on a rocky cliff overlooking the ocean. The scene is set during sunset, with a warm, golden glow over the water and sky. The lighthouse has a multi-story structure with a lantern room on top. The rocks in the foreground are dark and jagged, contrasting with the soft light of the sunset.
- ค.ศ.955 จักรพรรดิออตโต ที่ 1 ของเยอรมัน สถาปนาเป็น **Holy Romans Empire H.R.E.** แต่เกิดการขัดแย้งเรื่องอำนาจกับคริสตจักร ส่งผลให้ต่อสู้ชิงอำนาจ และเยอรมันเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ ทำให้จักรพรรดิองค์ต่อมาต้องขึ้นกับคริสตจักรโดยสิ้นเชิง

อาณาจักรโรมันอันศักดิ์สิทธิ์

- ศตวรรษที่ 9-14 ระบบสวามิภักดิ์ พัฒนาสูงสุด ขุนนางท้องถิ่นมีอิทธิพล และอำนาจ สามารถต่อรองกับกษัตริย์ได้ ทำให้เกิดการเมืองแบบหลายศูนย์อำนาจขึ้นทั่วยุโรป

ระหว่างนี้เกิดสงครามครูเสดขึ้น ค.ศ.1095-1291

สงครามครูเสด (The Crusades)

- สงครามครูเสด(**The Crusades**) คือ สงครามระหว่างศาสนา ซึ่งอาจหมายถึงสงครามระหว่างชาวคริสต์ต่างนิกายด้วยตัวเอง หรือชาวคริสต์กับผู้นับถือศาสนาอื่นก็ได้ แต่โดยส่วนใหญ่มักหมายถึงสงครามครั้งใหญ่ระหว่างชาวมุสลิมและชาวคริสต์ ในช่วงศตวรรษที่ 11 ถึง 13

จักรวรรดิออตโตมัน

การขยายตัวของอาณาจักรออตโตมัน

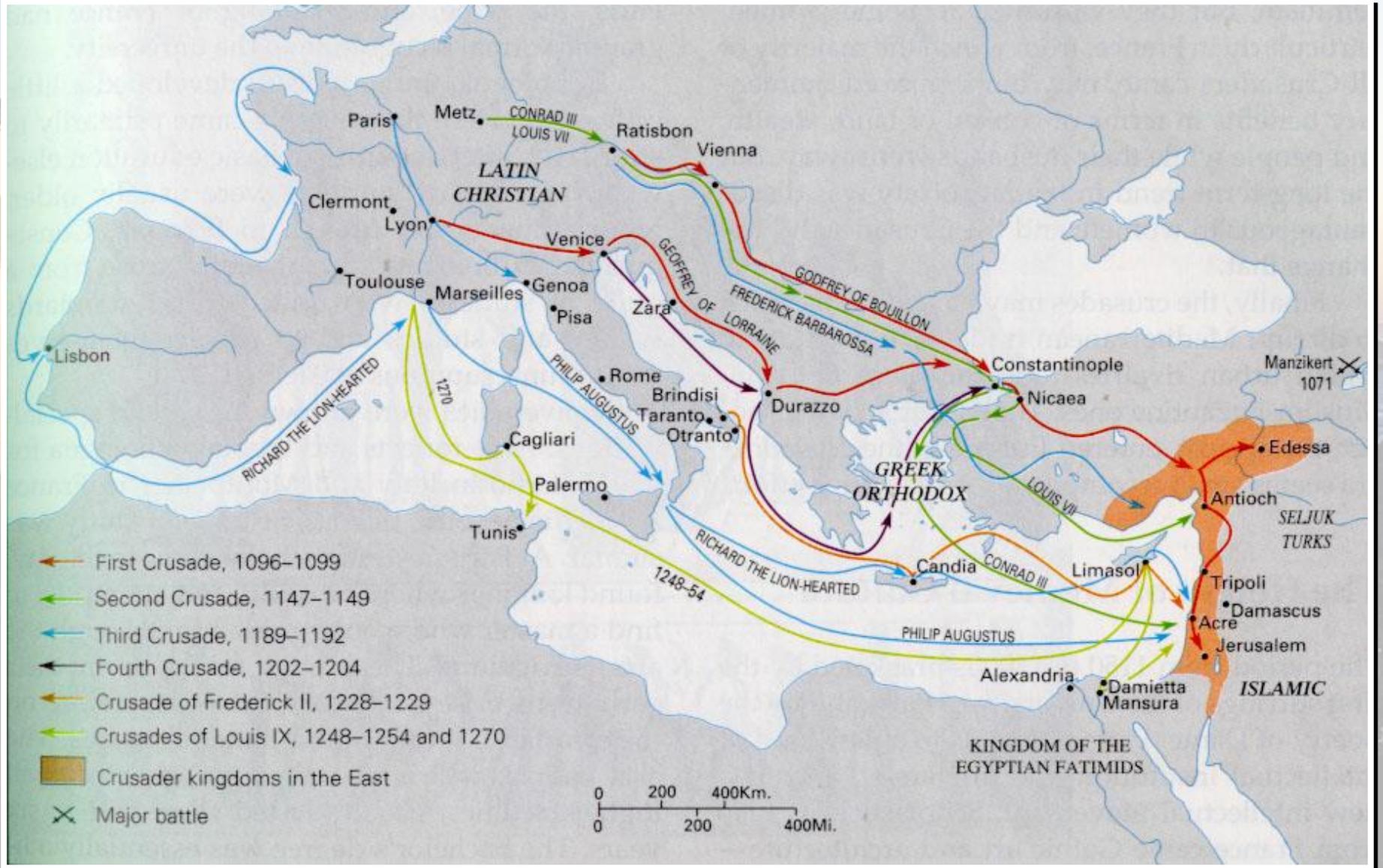
- ในตอนเริ่มสงครามนั้นชาวมุสลิมปกครองดินแดนศักดิ์สิทธิ์ อยู่ ดินแดนแห่งนี้เป็นสถานที่สำคัญของสามศาสนาได้แก่ อิสลาม ยู ไค และ คริสต์ ในปัจจุบันดินแดนแห่งนี้คือ ประเทศอิสราเอล หรือ ปาเลสไตน์

ค.ศ.1055 เมื่อพวกเซลจุกเติร์กเข้ามายึดครองเมืองแบกแดด พวกสุลต่านไม่ได้ปฏิบัติต่อชาว คริสเตียนเหมือนเช่นเคย

พวกคริสเตียนในยุโรปจึงโกรธมาก

- ค.ศ.1095 องค์สันตะปาปาออร์บานที่ 2 (**Pope Urban II**)ได้เรียกประชุมขึ้นที่เคลอรัมงต์ ใน ได้ประกาศให้ทำสงครามครูเสดต่อ "พวกนอกศาสนา" (ซึ่งพวกคริสเตียนในเวลานั้นหมายถึง บรรดามุสลิมโดยเฉพาะ)
องค์สันตะปาปาได้ปลุกกระดมให้พวกคริสเตียนเข้าร่วมในสงครามครูเสด

สงครามครูเสด

คำประกาศของศาสนจักร

- ผู้ใดถือไม้กางเขนหรือประดับไม้กางเขนเพื่อไปในสงครามครูเสด ย่อมถูกยกเว้นจากการถูกฟ้องร้องเรื่องนี้สิน ไม่ต้องเสียภาษี และบุคคลภาพผู้นั้นอยู่ในพิทักษ์ของศาสนจักร ถูกไถ่บาปทั้งหมดและจะได้เข้าสวนสวรรค์อันสถาพร"

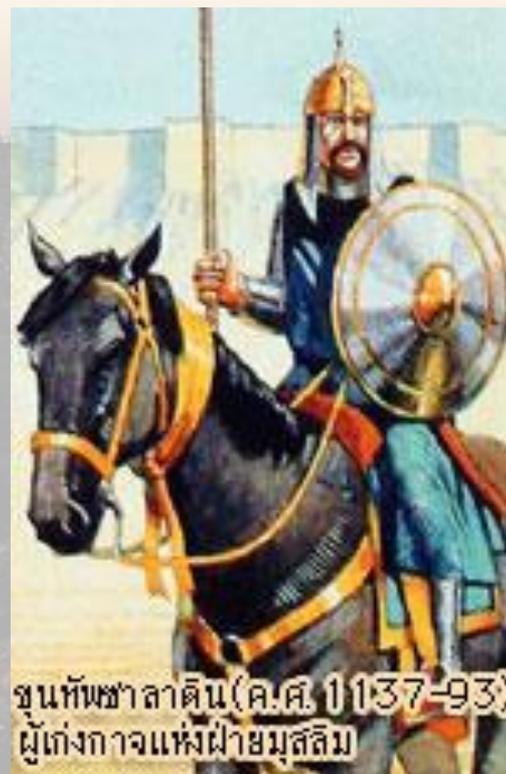
นักรบสงครามครูเสด

เปรียบเทียบลักษณะนักรบระหว่างฝ่ายครูเสด
ซึ่งสวมเกราะและถือโล่ อันหนักอึ้งกับนักรบ
ซาราเซนที่ใส่ชุดศึก และถืออาวุธอันเบา.

วีรบุรุษที่สำคัญในสงครามครูเสด

- กษัตริย์ที่ยิ่งใหญ่ในศึกครั้งนี้ อาทิ พระเจ้าริชาร์ด ใจสิงห์ (**Richard the lionheart**) อังกฤษ และ ซาลาดิน ของฝั่งอิสลาม

ขุนทัพบาฮาดีน (ค.ศ. 1137-93)
ผู้ตั้งกวางแหม่ฝ่ายมุสลิม

เรื่องราวของครูเสด

- เกิดเป็นตำนานมากมาย อาทิ เรื่องของอัศวิน เทมพลาร์ (**The Knights Templar**) ซึ่งเป็นนักรบผู้กล้าหาญ แต่หลังจากเสร็จสิ้นสงครามก็ถูกกล่าวหาว่าปล้น หรือยกยอกสมบัติที่ยึดครองจากข้าศึก หรือตำนานความสัมพันธ์อันซับซ้อน
- ระหว่างริชาร์ด ใจสิงห์กับสุลต่านซาลาดินดั่ง มีอยู่ในนิยายเรื่อง **THE TALISMAN** ของ เซอร์ วอลเตอร์ สก็อตต์ หรือแม้กระทั่งเรื่องของขุนศึกครูเสดใจเพชร ในภาพยนตร์ **THE KINGDOM OF HEAVEN** ที่โด่งดัง

กำเนิดชาติรัฐ

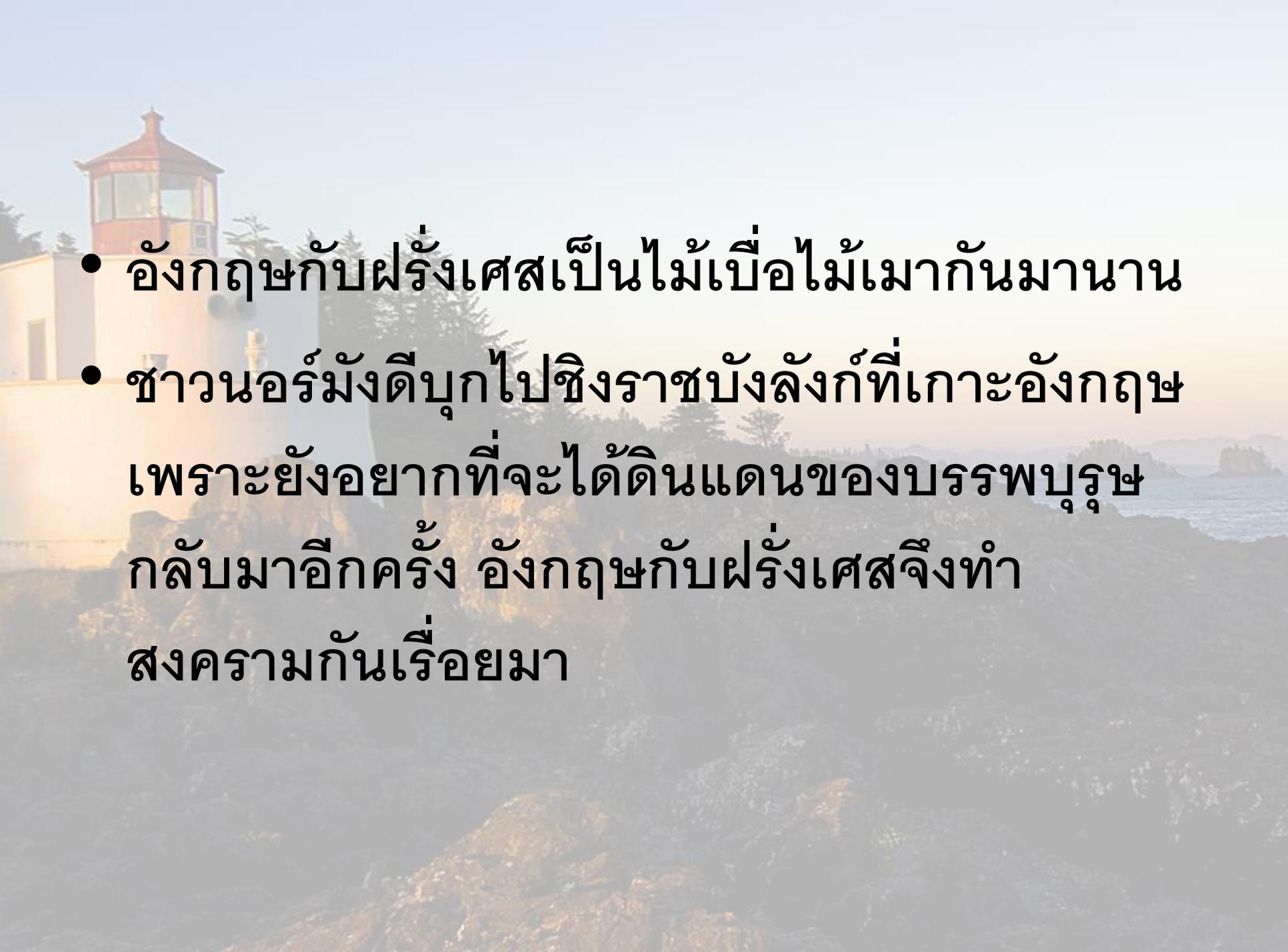
- ค.ศ.1273 จักรพรรดิเป็นตำแหน่งไม่มีอำนาจ ขุนนางและผู้ครองแคว้นต่าง ๆ แยกแยกออกเป็นรัฐเล็กรัฐน้อย ระบบศักดินาเริ่มเสื่อมสลาย เกิดสงครามระหว่างขุนนาง ภายในประเทศ

ศตวรรษที่ 14-15 ขุนนางเริ่มเสื่อมอำนาจ เปิดโอกาสให้ระบบกษัตริย์รวบรวมก่อตั้งเป็น “ชาติรัฐ” ขึ้นมา ระหว่างนี้เกิดสงครามร้อยปี ระหว่างอังกฤษกับฝรั่งเศสขึ้น

สงครามร้อยปี

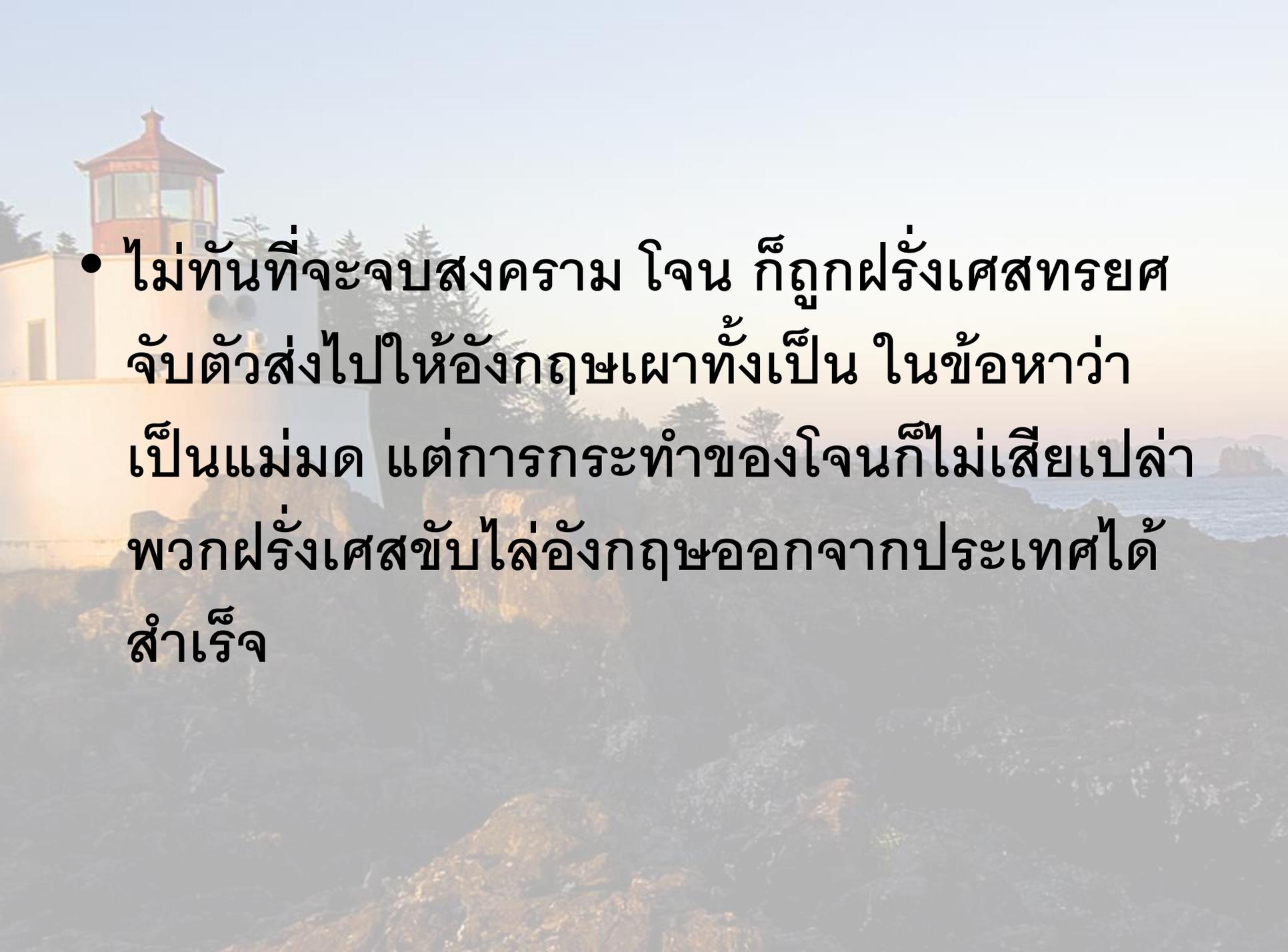
- สงครามร้อยปีเป็นความขัดแย้งระหว่างอังกฤษและฝรั่งเศส นาน 116 ปี นับ ค.ศ. 1337 ถึง 1453

เริ่มจากการอ้างสิทธิ์ของกษัตริย์อังกฤษเหนือบัลลังก์ฝรั่งเศส คำที่นักประวัติศาสตร์ใช้นิยามสงครามความขัดแย้งแบ่งได้สามถึงสี่ช่วง คือ สงครามยุคเอ็ดเวิร์ด (**Edwardian War 1337-1360**) สงครามยุคแคโรไลน์ (**Caroline War 1369-1389**) สงครามยุคแลงคาสเตอร์ (**Lancastrian War 1415-1429**)

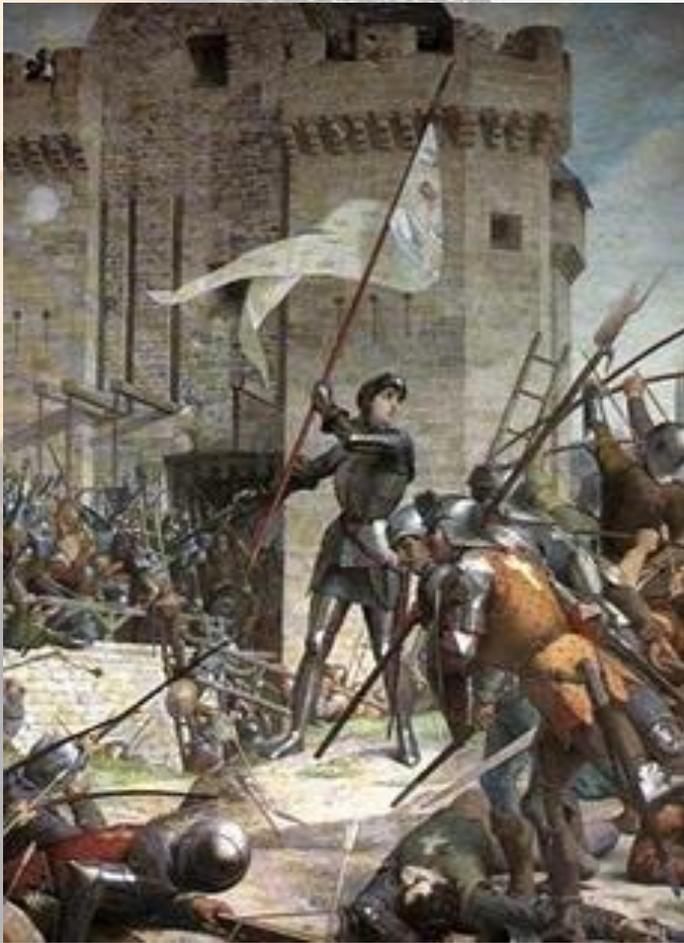
-
- อังกฤษกับฝรั่งเศสเป็นไม้เบื่อไม้เมากันมานาน
  - ชาวนอร์มันด์บุกไปชิงราชบัลลังก์ที่เกาะอังกฤษ เพราะยังอยากที่จะได้ดินแดนของบรรพบุรุษ กลับมาอีกครั้ง อังกฤษกับฝรั่งเศสจึงทำสงครามกันเรื่อยมา

โจนออฟอาร์ค

- ช่วงหลังของสงครามอังกฤษสามารถบุกเข้าไปยึดดินแดนของฝรั่งเศสได้จนเกือบจะสิ้นชาติ แต่ก็มีการมาถึงของหญิงสาว “ฌานดาร์ค” (โจนออฟอาร์ค) **Jon of Arc** สาวชาวนาผู้ได้รับนิมิตจากพระเจ้าให้นำฝรั่งเศสไปสู่เอกราชจากพวกอังกฤษ

-
- ไม่ทันที่จะจบสงคราม โจน ก็ถูกฝรั่งเศสทรยศ จับตัวส่งไปให้อังกฤษเผาทั้งเป็น ในข้อหาว่าเป็นแม่มด แต่การกระทำของโจนก็ไม่เสียเปล่า พวกฝรั่งเศสขโมยตัวอังกฤษออกจากประเทศได้สำเร็จ

“ฌานดาร์ก” (โจนออฟอาร์ค) Jon of Arc

บุคคลสำคัญยุคกลาง

- เซนต์ออกัสติน ค.ศ.354-430 เขียนเรื่อง **The city of god** เป็นวรรณกรรมทางศาสนาที่มีอิทธิพลต่อแนวคิดของชาวคริสต์
- เซนต์โธมัส อะไควนัส ค.ศ.1224-1274 เขียนเรื่อง **Summa Theological** เป็นเรื่องเกี่ยวกับความเชื่อและศรัทธาอย่างมีเหตุผล

เซนต์ออกัสติน

เนื้อหาของของหนังสือยุคกลางที่สำคัญ

- เซนต์ ออกัสติน ผลงานที่สำคัญคือ “อาณาจักรของพระเจ้า” อธิบายแนวคิดของศาสนาคริสต์ว่าเป็นโลกแห่งความบริสุทธิ์ และจะเน้นคำสอนจากคัมภีร์ไบเบิลอย่างเคร่งครัด
- เซนต์ อไควนัส อธิบายเกี่ยวกับการสร้างสรรค์สิ่งของพระเจ้าว่า เป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน มนุษย์จึงเป็นคนที่มิเหตุผล มีสติปัญญา

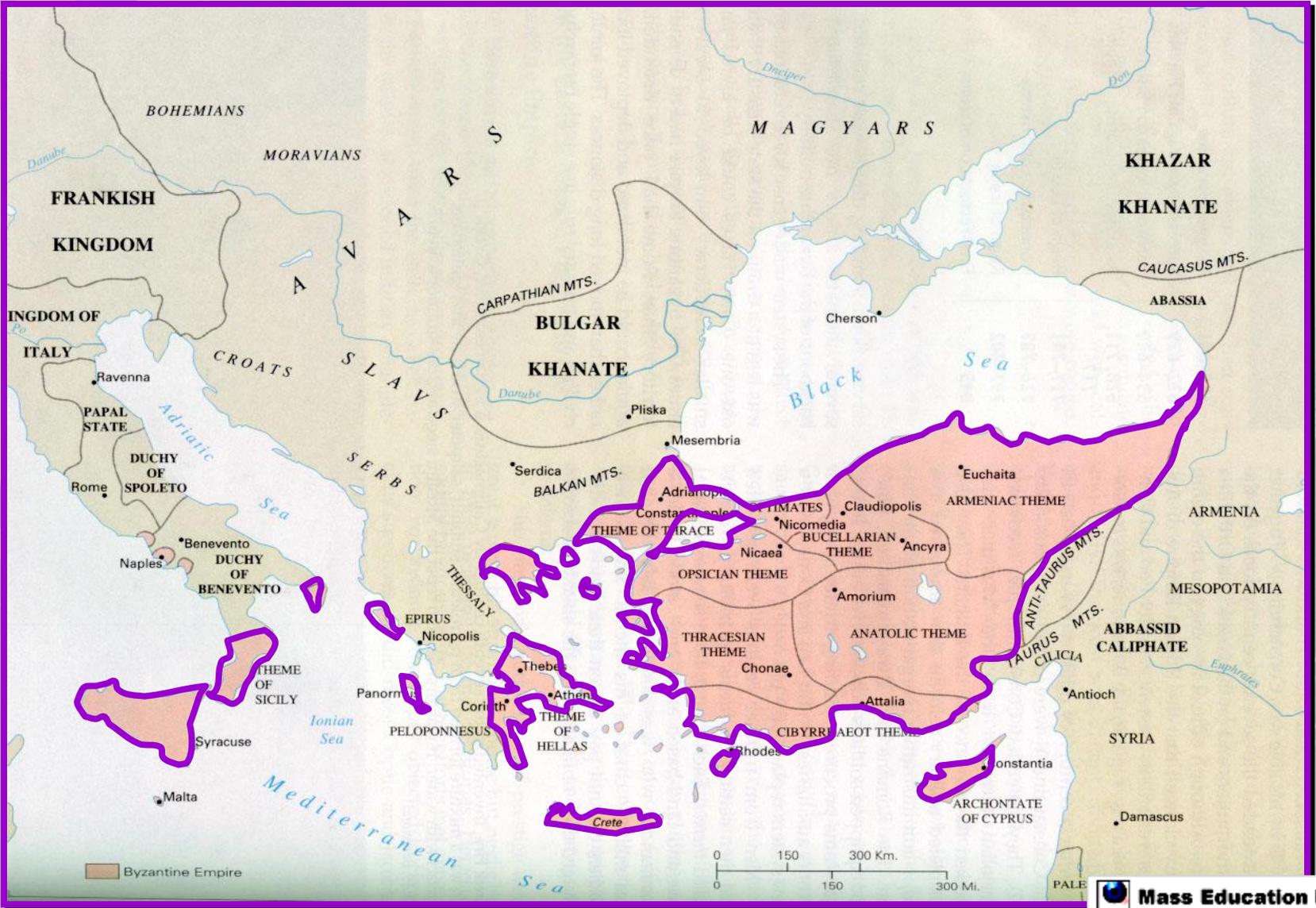
การล่มสลายของกรุงคอนสแตนติโนเปิล (โรมันตะวันออก)

- หลังจากการล่มสลายของกรุงโรม โรมันทางฝั่งตะวันออกก็ค่อยๆ ล้มเลือนความยิ่งใหญ่ของตัวเองในพากตะวันตกไปหมด จักรพรรดิองค์ต่อๆ มากี่ไม่ใช่คนจากอิตาลีอีกต่อไป แต่เป็นชาวกรีกดั้งเดิมที่อยู่มาก่อนพวกโรมัน

ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับอาณาจักรไบแซนไทน์

เมื่ออาณาจักรโรมันตะวันตกล่มสลาย โรมันตะวันออกหรือ ไบแซนไทน์ ยังคงเป็นศูนย์รวมความรู้เกี่ยวกับกรีก – โรมัน ทำให้ศิลปะวิทยาการมีเอกลักษณ์ และเป็นมรดกอารยธรรมที่เป็นรากฐานของศิลปวิทยาการตะวันตก

ที่ตั้งจักรวรรดิไบแซนไทน์

ที่มาของไบแซนไทน์

- พวกกรีกเมื่อไม่รู้สึกถึงคุณค่าของความเป็นโรมันก็ตั้งชื่ออาณาจักรใหม่เป็น “ไบแซนไทน์” (**Byzantine**) ตามชื่อเก่าของเมืองคอนสแตนติโนเปิลเมืองที่มั่งคั่งที่สุดในยุโรปยุคמיד

แต่ชาวอาหรับที่ขยายอำนาจออกมาก็ทำให้ไบแซนไทน์เสื่อมอำนาจลงเรื่อยๆ จนในที่สุดก็มาเสียกรุงให้กับชาวเติร์ก (**Turk**) ทำให้กรุงไบแซนติอุมกลายเป็นเมืองหลวงในชื่อ อิสตันบูล (**Istanbul**) จนถึงปัจจุบัน

- จักรวรรดิไบแซนไทน์มีความเจริญรุ่งเรืองมากในสมัยจักรพรรดิ จัสติเนียน พระองค์ต้องการฟื้นฟูจักรวรรดิไบแซนไทน์ให้ยิ่งใหญ่ จึงสร้างกรุงคอนสแตนติโนเปิลเป็นเสมือน “โรมใหม่” และทรงชำระ และรวบรวมกฎหมายโรมันเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเมืองการปกครอง เรียกว่า ประมวลกฎหมายของจัสติเนียน
- วิหารที่สำคัญที่มีชื่อเสียงที่สุด คือ โบสถ์เซนต์ โซเฟีย

โบสถ์โซเฟียในตุรกี

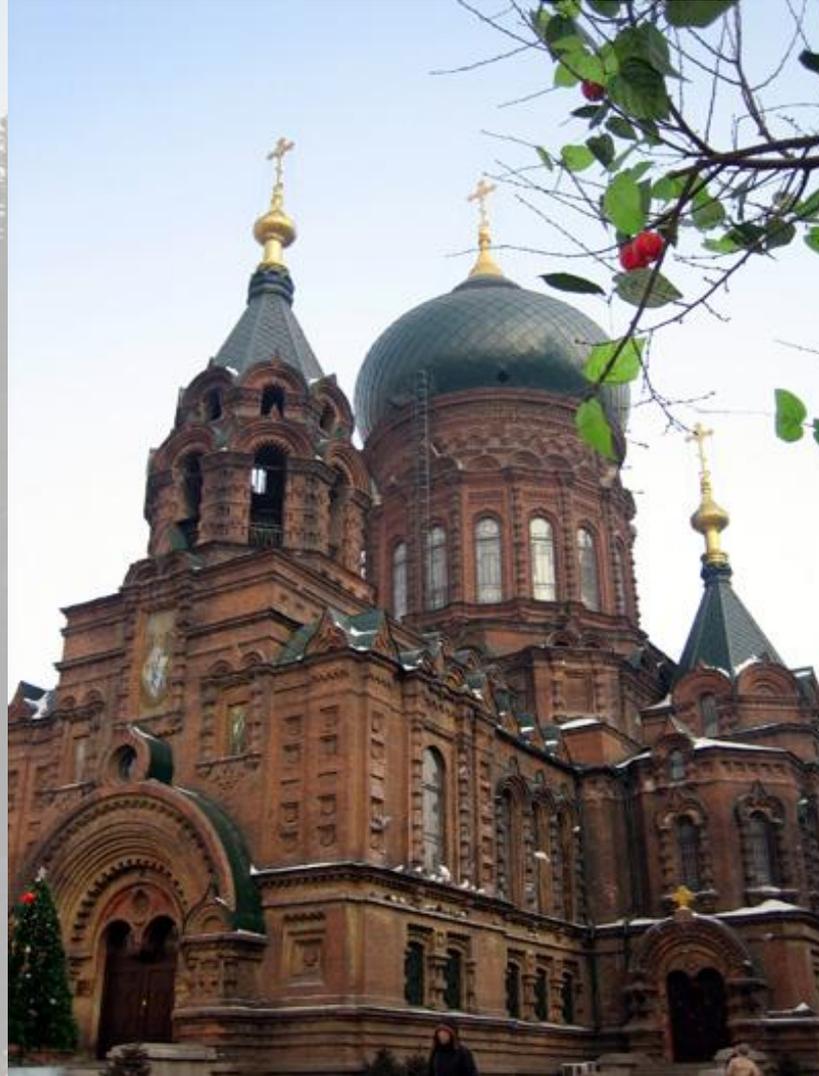
bicentide

อิทธิพลของ จักรวรรดิไบแซนไทน์

- ในสมัยจักรพรรดิจัสติเนียนทรงมีนโยบายในการขยายอำนาจทางการเมืองการปกครองและด้านศาสนาไปยังดินแดนที่ยึดครอง เพราะศาสนาเป็นเครื่องมือส่งเสริมสถานภาพและอำนาจของจักรพรรดิในการขยายอำนาจทางการเมืองการปกครอง สังคมและวัฒนธรรม พระองค์จึงได้สร้างศาสนสถานไว้ตามเมืองสำคัญที่จักรวรรดิไบแซนไทน์แผ่อำนาจไปถึงเมืองสำคัญต่างๆ เมืองเวนิส และเมืองเจนนัว

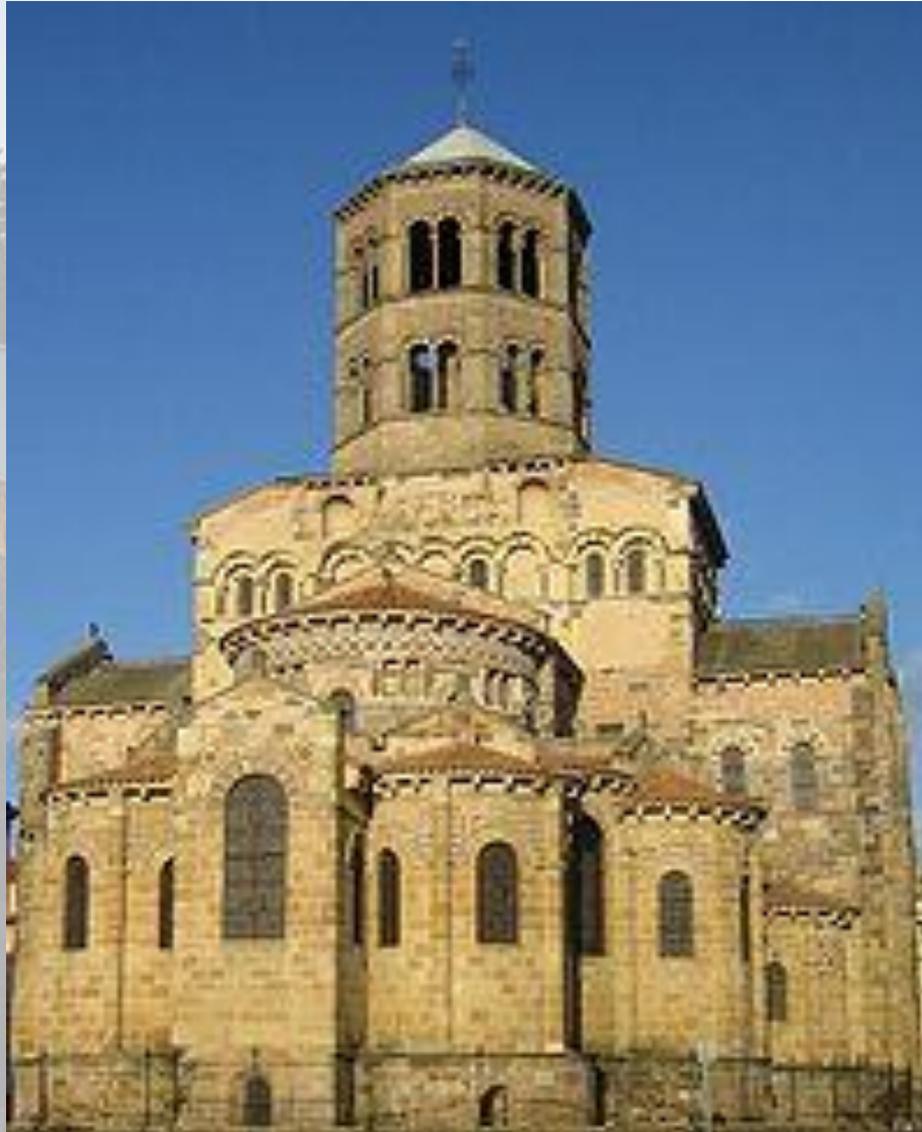
ศิลปะไบเซนไทน์ที่ประเทศจีน

ศิลปกรรมยุคกลาง

วัดเซ็นต์ออสเตรมอยน์, อีซัว, ฝรั่งเศส

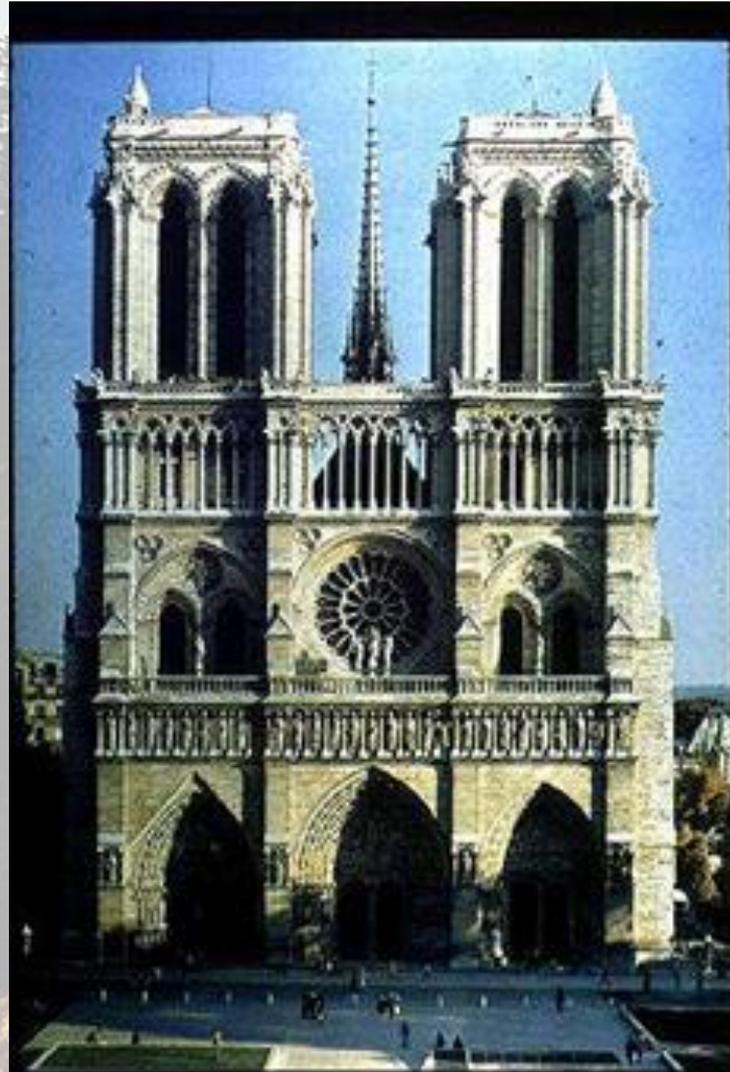

ศิลปะโกธิก

- สถาปัตยกรรมใช้โครงสร้างอาร์ชแบบโค้งปลายแหลม (**pointed Arch**) ใช้เสาค้ำยันภายนอกอาคาร (**flying buttresses**) ส่วนช่องโค้งจากประตูถึงแท่งบุชวางเก้าอี้ไว้สองข้างมีทางเดินขนานทั้งซ้ายขวาอาคารสูง ยอดแหลมนิยมประดับกระจกสีที่หน้าต่างต่าง
- ศิลปะโกธิกนิยมแสดงเรื่องราวทางศาสนาในแนวเหมือนจริง (**Realistic Art**) ไม่ใช้สัญลักษณ์เหมือนศิลปะยุคก่อน งานสถาปัตยกรรมมีโครงสร้างทรงสูง มียอดหอคอคอยรูปทรงแหลมอยู่ข้างบน ทำให้ตัวอาคารมีรูปร่างสูงระหงขึ้นสู่เพดาน ชุ่มประตูหน้าต่างช่องลม มีส่วนโค้งแปลกกว่าศิลปะแบบใด ๆ

งานสถาปัตยกรรมมีโครงสร้างทรงสูง มียอดหอคอรูปทรง
แหลมอยู่ข้างบน

มหาวิหารลินคอล์น ในอังกฤษ

มหาวิหารแซงต์ ชาเปลล์ ในฝรั่งเศส

การฟื้นฟูศิลปวิทยาการ (Renaissance)

- การฟื้นฟูศิลปวิทยาการ (**Renaissance**) หมายถึงการเกิดใหม่ของการศึกษา การฟื้นฟูอุดมคติ ศิลปะและวรรณกรรมของกรีกและโรมัน เป็นยุคเริ่มต้นของการแสวงหาสิทธิเสรีภาพและความคิดอันไร้ขอบเขตของมนุษย์ ของมนุษย์ที่เคยถูกจำกัดโดยกฎเกณฑ์และข้อบังคับของคริสต์ศาสนา ยุคการฟื้นฟูศิลปวิทยาการเริ่มต้นในราวคริสต์ศตวรรษที่ 14 และสิ้นสุดลงในกึ่งกลางคริสต์ศตวรรษที่ 17 โดยถือว่าเป็นจุดเชื่อมต่อของประวัติศาสตร์สมัยกลางและสมัยใหม่

- ยุคเรเนซองส์ (**Renaissance**) อยู่ในช่วงศตวรรษที่ 14-15 เป็นยุคเป็นชื่อช่วงเวลาหรือยุคแห่งการฟื้นฟูศิลปวิทยาการในยุโรป

สาเหตุของการฟื้นฟูศิลปวิทยาการ

- 1 การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ เกิดการค้าระหว่างดินแดนต่างๆ มากขึ้น
- 2. ความเสื่อมศรัทธาต่อศาสนาคริสต์
- 3. การล่มสลายของจักรวรรดิไบแซนไทน์ ทำให้ยุโรปที่อพยพไปอยู่ไบแซนไทน์เดินทางกลับยุโรป และนำวิทยาการกรีก-โรมันมาด้วย
- 4. การประดิษฐ์แท่นพิมพ์เคลื่อนที่ได้ของจอร์น กูเตนเบิร์กชาวเยอรมัน ทำให้หนังสือราคาถูกลง ประชาชนหาซื้อได้ง่าย

มนุษยนิยม

- แนวคิดของลัทธิมนุษยนิยม ที่กล่าวว่าแท้จริงแล้วมนุษย์สามารถพัฒนาตนเองให้ดีและมีคุณค่าขึ้นได้ ซึ่งต่างกับแนวคิดเดิมที่เชื่อว่ามนุษย์มีลักษณะติดตัวมาแต่กำเนิดไม่สามารถพัฒนาได้

ประดิษฐกรรมสำคัญ / เครื่องพิมพ์

- เมื่อปี 1454 โยฮัน ยูเตนเบิร์ก ชาวเยอรมนี สามารถประดิษฐ์เครื่องพิมพ์ ทำให้หนังสือมีราคาถูกลงเป็นอย่างมาก สามารถเผยแพร่ความรู้ต่างๆ ไปสู่ท้องถิ่นอื่นอย่างง่าย

ศิลปะในสมัยฟื้นฟูศิลปวิทยาการ นับเป็นการปฏิบัติอีกอย่างหนึ่ง คือหันกลับไปนิยมความงามแบบกรีก ที่เน้นความงามตามธรรมชาติ อีกทั้งยังคิดค้นเทคนิคใหม่ ในการวาดภาพ มีศิลปินที่สำคัญคือ ไมเคิลแองเจโล เลโอนาโด ดา วินชี และราฟาเอล

สรุปจุดเปลี่ยนของอารยธรรม

- หลังจากที่ได้ผ่านยุคกลางหรือยุคมืด (**Medieval Age**) ซึ่งกินระยะเวลายาวนานกว่าหนึ่งพันปี ตั้งแต่ประมาณศตวรรษที่ 5 ถึง 15 การรุ่งเรืองและล่มสลายของอาณาจักรโรมัน, การเสื่อมของโรมและการเติบโตของคอนสแตนติโนเปิล, การแผ่ขยายอำนาจของอาณาจักรออตโตมัน (มุสลิม - เติร์ก) และสงครามครูเสดระหว่างคริสต์และมุสลิมเพื่อแย่งชิงแผ่นดินศักดิ์สิทธิ์, สงครามหนึ่งร้อยปีระหว่างอังกฤษและฝรั่งเศส, นักบุญ **Joan of Arc**, ความศรัทธาในศาสนาอย่างแรงกล้า, อำนาจที่มากขึ้นของฝ่ายศาสนจักร เรอเนซองส์ จึงเหมือนกับการกลับมาเกิดใหม่ของศิลปะและหรือยุคแห่งการฟื้นฟูศิลปวิทยาการในยุโรป

ประดิษฐกรรม

- ชาวอิตาลีเป็นผู้ริเริ่มพัฒนาศิลปะการประดิษฐ์ดอกไม้ไฟขึ้น ดอกไม้ไฟรูปแบบใหม่ ๆ ถือเป็นที่เกิดขึ้นในยุคนี้โดยมีการดัดแปลงเพิ่มโลหะกับถ่านไปในส่วนผสมที่ใช้ทำจรวดซึ่งเมื่อปล่อยขึ้นฟ้าก็จะเปล่งประกายแสง

แนวคิดสุขนิยม

- วัฒนธรรมของยุคโบราณเช่นกรีก รวมถึงทัศนะมนุษยนิยมซึ่งต่างจากในยุคกลางที่มีพระเจ้าเป็นศูนย์กลางของชีวิต นั่นคือการกลับมาเน้นเรื่องของปัจเจกนิยม มนุษย์ไม่ได้มีชีวิตอยู่เพื่อพระเจ้าเท่านั้น ดังนั้นเขาจึงสามารถแสวงหาความสุขให้กับชีวิตบนโลกนี้ได้

ปัจเจกชนนิยม

- การมองโลกแบบนี้ทำให้เกิดเสรีภาพใหม่ในการพัฒนาตนเอง มีการพัฒนาการในเรื่องของศิลปะและสถาปัตยกรรม, วรรณคดี, ดนตรี, ปรัชญา, และวิทยาศาสตร์ มีการท้าทายอำนาจของศาสนจักรเพราะเริ่มมีทัศนะใหม่ที่ว่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกกับพระเจ้ากลับมีความสำคัญมากกว่าความสัมพันธ์ระหว่างเขากับคริสตจักรในฐานะที่เป็นองค์กร บุคคลสำคัญในเรื่องนี้คือ มาร์ติน ลูเธอร์ และมีศิลปินมากมายเกิดขึ้นในยุคนี้ เช่น ดา วินชี
- ไมเคิล แองเจโล บอตติเชลลี ราฟาเอล ตีเตียน เกรกโก

- **สถาปัตยกรรม** วิหารเซนต์ปีเตอร์ และวิหารเซนต์ปอล
- **ประติมากรรม** ผลงานของไมเคิล แองเจโล คือ รูปสลักเดวิด : รูปชายหนุ่มเปลือยกาย รูปสลักลาปิเอตา : รูปพระแม่ประครองพระเยซู
- **จิตรกรรม** เริ่มมีการเขียนภาพสามมิติ (**Perspective**)
- ไมเคิลแองเจโล ได้แก่ ภาพ “การตัดสินครั้งสุดท้าย” (**The last judgement**)
- ลีโอนาโด ดาร์วินชี ได้แก่ ภาพ “โมนาลิซา ” และ “อาหารมื้อสุดท้าย” (**The last super**)
- ราฟาเอล ได้แก่ ภาพพระแม่ พระบุตรและจอห์น แบบติสต์ แสดงความรักต่อแม่ที่มีต่อบุตร เป็นภาพเหมือนจริงที่มีชีวิตจิตใจ

รูปปั้นเดวิด

ผลงานสำคัญ

- จิตรกรรม
- ไมเคิลแองเจโล ได้แก่ ภาพ “การตัดสินครั้งสุดท้าย”
(The last judgement)
- ลีโอนาโด ดา วินชี ได้แก่ ภาพ “โมนาลิซา ” และ “อาหารมื้อสุดท้าย”
(The last super)
- ราฟาเอล ได้แก่ ภาพพระแม่ พระบุตรและจอห์น แบบติสต์ แสดงความรักต่อแม่ที่มีต่อบุตร เป็นภาพเหมือนจริงที่มีชีวิตจิตใจ

ไมเคิลแองเจโล ได้แก่ ภาพ “การตัดสินครั้งสุดท้าย” (The last judgement)

วรรณกรรมสำคัญ

- วรรณกรรมเน้นแนวมนุษยนิยม ใช้ภาษาท้องถิ่นแทนภาษาละติน
- วรรณกรรมสำคัญ ได้แก่
- เจ้าผู้ครองนคร (**The prince**) ของ นิโคไล มาเคียเวลลี บรรยายถึงศิลปะการปกครองของเจ้านคร
- **Utopia** ของ โทมัสมอร์ กล่าวถึงเมืองในอุดมคติที่ปราศจากความเลวร้าย
- คัมภีร์ไบเบิลใหม่ของ อีร์asmus แห่งรอตเตอร์ดัม
- บทละครของวิลเลียม เชกสเปียร์ ได้แก่ โรมิโอและจูเลียต เวนิสวานิช คิงเลียร์ แมคเบท ฟันคีนกลางฤดูร้อน เป็นต้น ซึ่งบทละครเหล่านี้จะสะท้อนให้เห็นถึงอารมณ์ อุปนิสัย และการตัดสินใจของมนุษย์ในภาวะการณ์ต่าง ๆ กัน

วิหารเซนต์ปีเตอร์

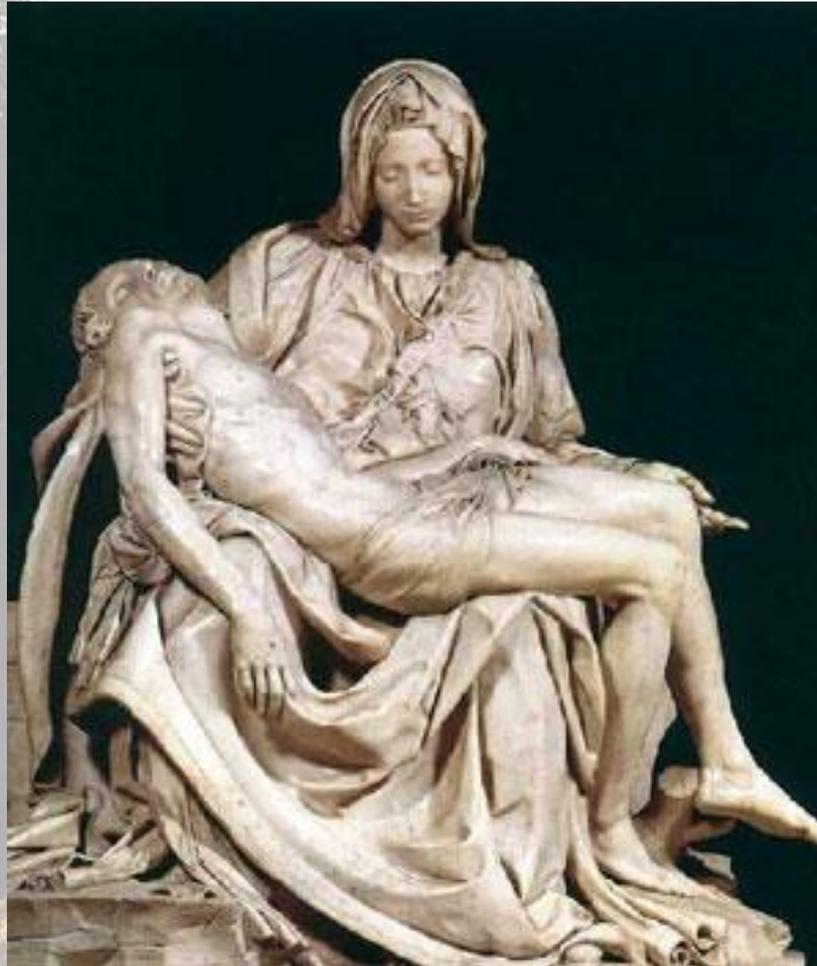

การสนับสนุนศิลปิน

- ในสมัยเรอเนซองส์ วัดยังคงเป็นผู้อุปถัมภ์ที่สำคัญของเหล่าศิลปินนอกจากนี้ยังมีพวกขุนนาง พ่อค้าผู้ร่ำรวย ซึ่งเป็นชนชั้นสูงก็ได้ว่าจ้าง และอุปถัมภ์เหล่าศิลปินต่าง ๆ ด้วย ตระกูลที่มีชื่อเสียงเหล่านั้น ได้แก่ ตระกูลวิสคอนติ และสฟอร์ซา ในนครมิลาน ตระกูลกอนซากาในเมืองมานตูอา และตระกูลเมดิชีในนครฟลอเรนซ์ การอุปถัมภ์ศิลปินนี้มีผลใน การกระตุ้นให้ศิลปินไปหาชื่อเสียง และความสำเร็จมาสู่ชีวิตมากขึ้น

ราฟาเอล

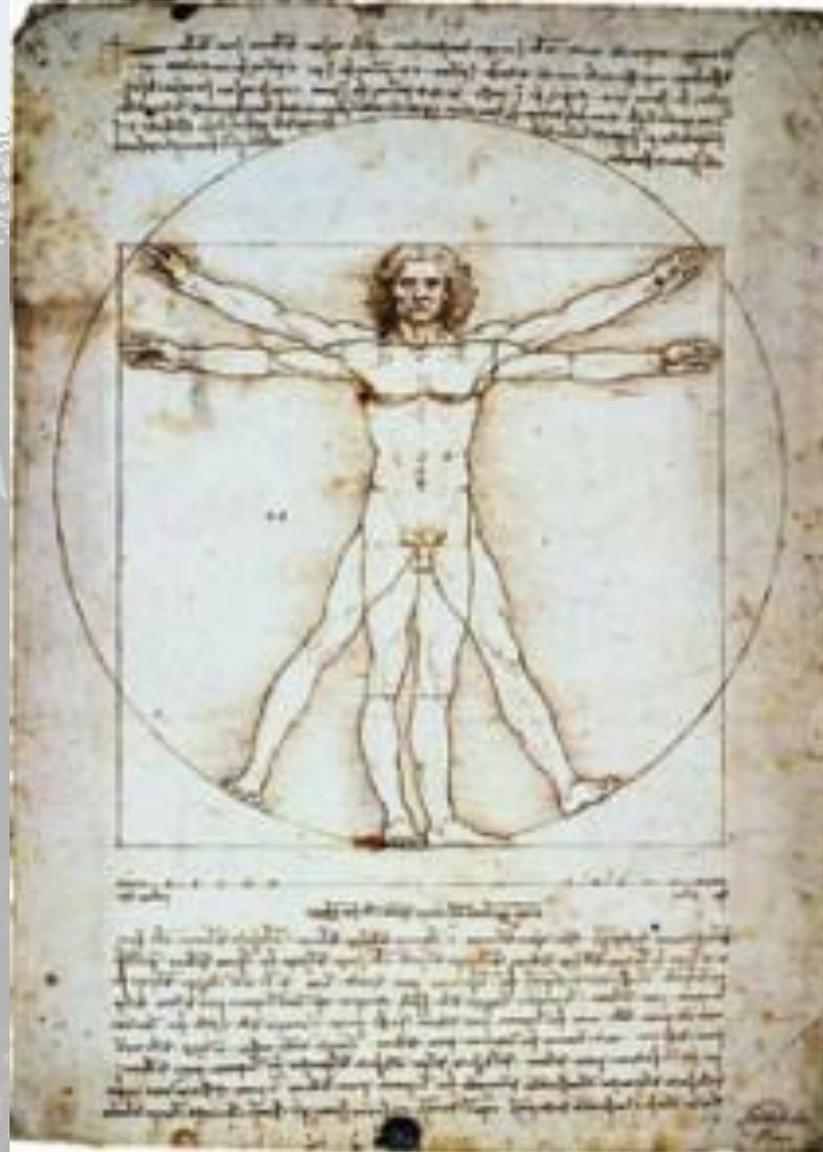
รูปสลัก ลาปีเอตา La Pietà

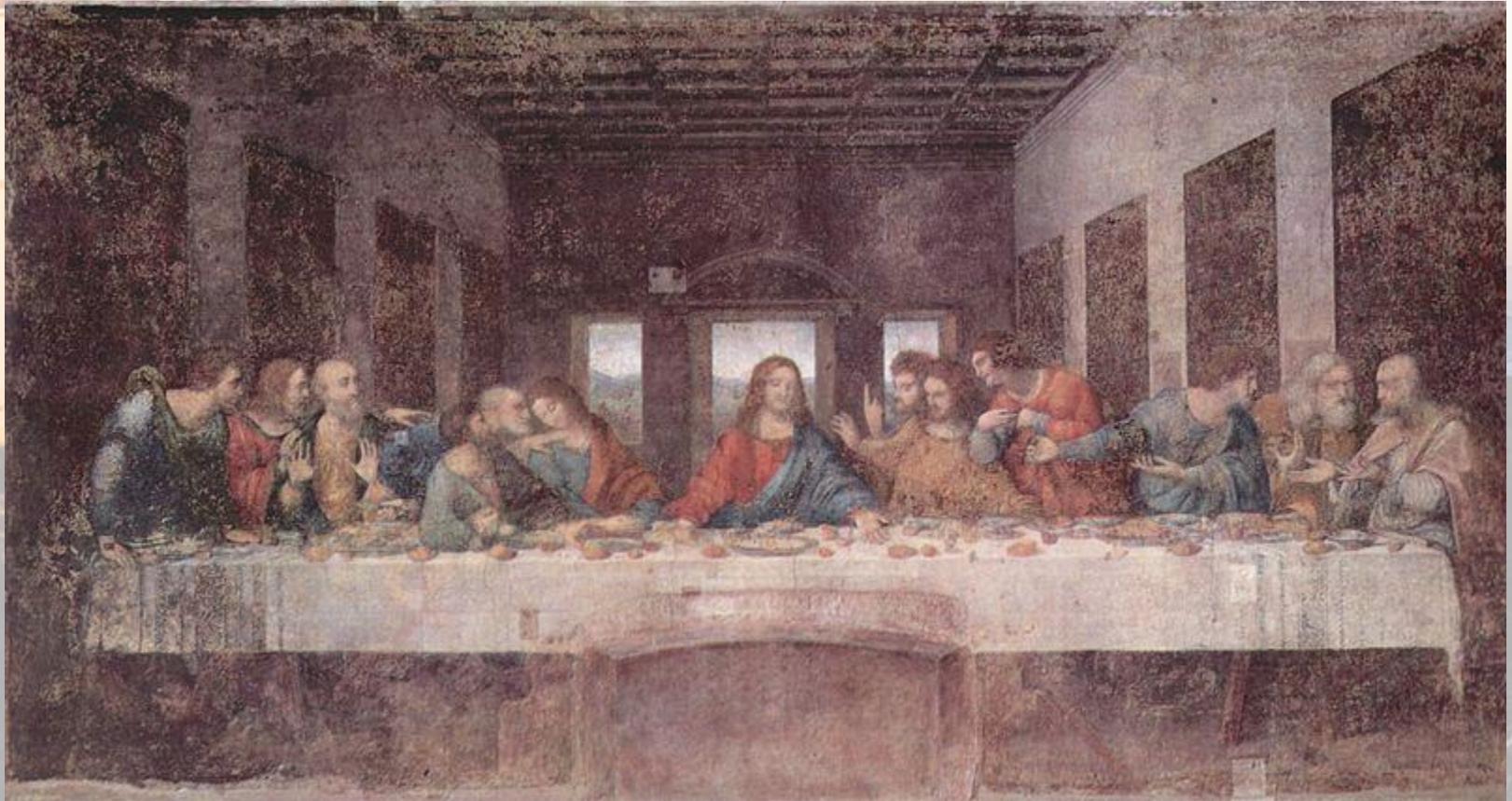
monalisa

ผลงานลีโอนาโด ดา วินชี "วิทรูเวียนแมน" (Vitruvian Man)

The Last Supper

ศึกษาตัวอ่อนมนุษย์ (Studies of embryos)

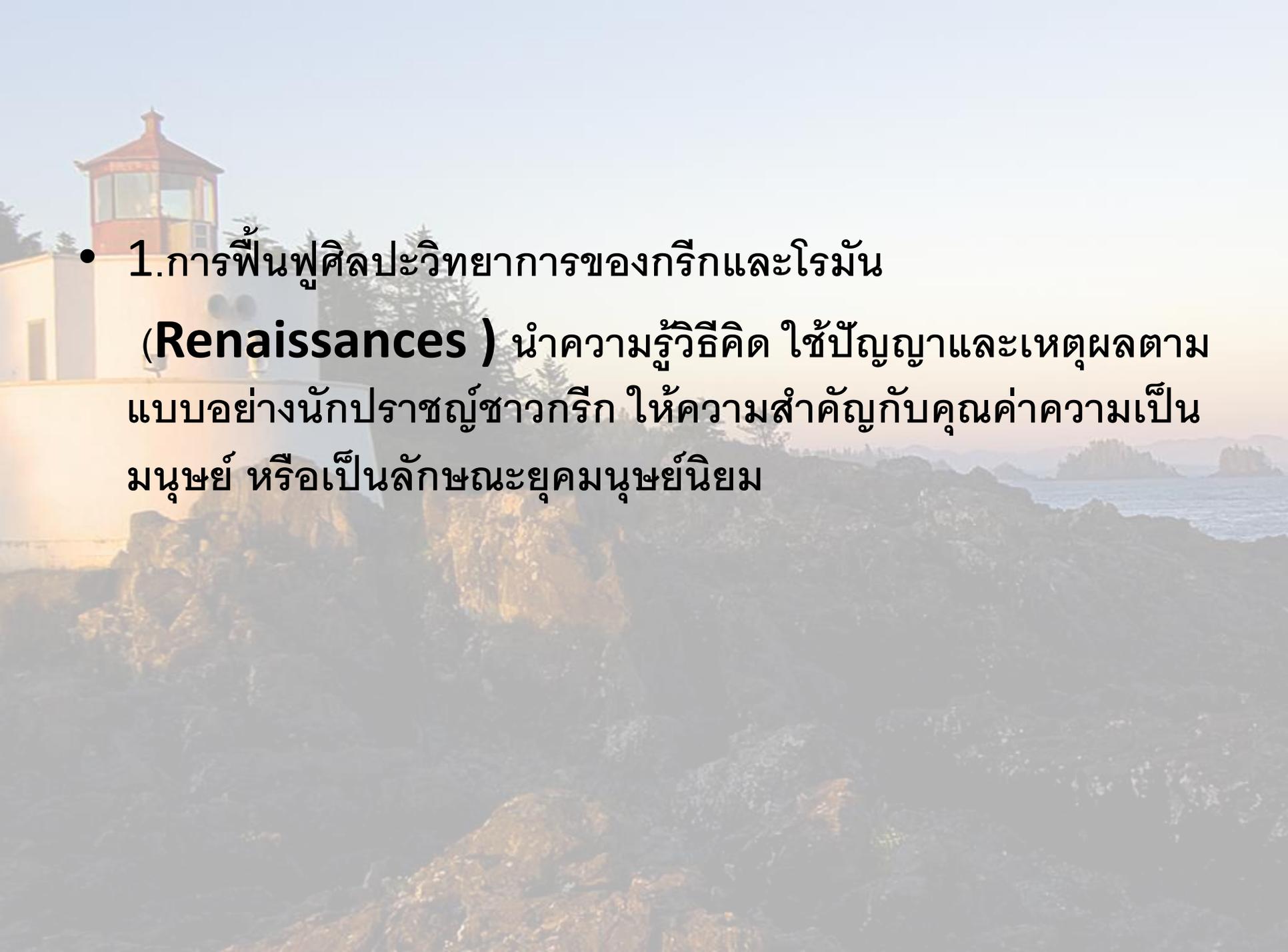

วรรณคดีสำคัญ / บทละคร

- วรรณกรรมที่เป็นบทละครรับอิทธิพลของบทละครกรีก โดยนักประพันธ์ที่มีชื่อ เช่น วิลเลียม เชกสเปียร์ ได้แก่ โรมิโอและจูเลียต , เวนิสวานิส , คิงเลียร์ , แมคเบท , ฝันคืนกลางฤดูร้อน ซึ่งบทละครเหล่านี้จะสะท้อนให้เห็นถึงอารมณ์ อุปนิสัย และการตัดสินใจของมนุษย์ในภาวะการณ์ต่าง ๆ กัน
- เซอร์ทอมัส มอร์ ได้แก่ ยูโทเปีย ที่กล่าวถึงเมืองในอุดมคติที่ปราศจากความเลวร้าย

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองของยุโรปในช่วง ประวัติศาสตร์สมัยใหม่

- 1. การฟื้นฟูศิลปวิทยาการ (**Renaissances**) ทำให้ยุโรปกลายเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้
- 2. การสำรวจเส้นทางเดินเรือ โดยมุ่งหมายทางการค้าและการเผยแผ่คริสต์ศาสนา
- 3. การเกิดชนชั้นกลาง (พ่อค้า) เข้ามาควบคุมเศรษฐกิจแทนพวกขุนนางในระบบฟิวดัล และสนับสนุนกษัตริย์ ในด้านการปกครอง ทำให้ฐานะกษัตริย์เข้มแข็ง
- 4. ความก้าวหน้าทางด้านการพิมพ์ มีการประดิษฐ์แท่นพิมพ์ได้สำเร็จ ทำให้มีการพิมพ์หนังสือเผยแพร่ความรู้และวิทยาการใหม่ๆ ออกไปอย่างรวดเร็ว

-
- 1. การฟื้นฟูศิลปวิทยาการของกรีกและโรมัน
(**Renaissances**) นำความรู้วิถีคิด ใช้ปัญญาและเหตุผลตามแบบอย่างนักปราชญ์ชาวกรีก ให้ความสำคัญกับคุณค่าความเป็นมนุษย์ หรือเป็นลักษณะยุคมนุษยนิยม

การปฏิรูปศาสนา

- 2.การปฏิรูปศาสนา เกิดการแบ่งแยกศาสนจักรเป็น 2 นิกายใหญ่ๆ คือ
- 2.1.นิกายโรมันคาทอลิก มีศูนย์กลางที่กรุงโรม มีพระสันตะปาปา (**Pope**) เป็นประมุข
- 2.2.นิกายโปรเตสแตนต์ แบ่งเป็นนิกายย่อยๆอีกหลายนิกาย นับถือในประเทศต่างๆ เช่น นิกายอังกฤษ (**Church of England**) และ นิกายลูเธอร์ (**Lutheranism**) ในเยอรมนี

3. การขยายอิทธิพลของชาติตะวันตก

- 3.ยุโรปเข้าสู่ยุคการสำรวจเส้นทางเดินเรือยุคกลาง มีการค้าระหว่างยุโรปกับเอเชีย ผ่านทางทะเลเมดิเตอร์เรเนียนและตะวันออกกลาง โดยอิตาลีได้เปรียบประเทศอื่น สามารถควบคุมเส้นทางการค้าเกือบทั้งหมด

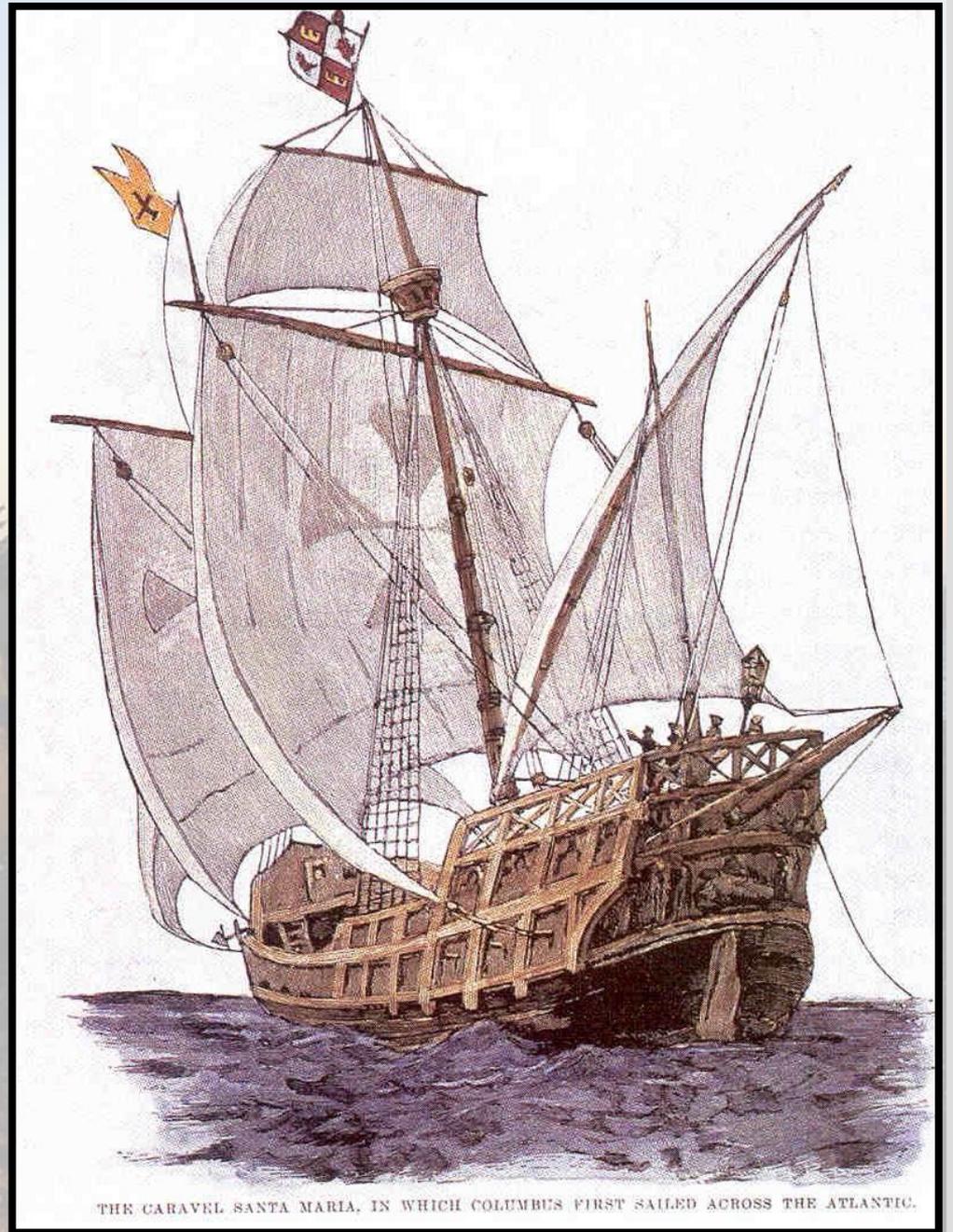
- อิตาลีควบคุมการค้าทำให้อังกฤษ ฝรั่งเศส โปรตุเกส สเปน ฮอลันดา พยายามทำลายการผูกขาดนี้ ประจวบกับชาวยุโรปส่วนหนึ่ง เบื่อชีวิตที่อยู่ภายใต้อิทธิพลมืดของสันตะปาปา จึงคิดอพยพไปตายเอาดาบหน้าเพื่ออิสระในการนับถือศาสนา เป็นเหตุหนึ่งในการออกสำรวจแสวงหาเส้นทางเดินเรือใหม่ และเส้นทางการค้าทางบกของชาวยุโรปกับตะวันออก ตกอยู่ในมือของพ่อค้าชาวมุสลิม ทำให้ชาวยุโรปต้องการหาเส้นทางการค้าใหม่ก็คือ ค้าขายทางทะเลเท่านั้น การติดต่อของชาวยุโรปและโลกตะวันออกจากการค้า ทำให้ชาวยุโรปมีโอกาสสัมผัสกับอารยธรรมของโลกตะวันออก วิชาความรู้ต่างๆ

- วิชาความรู้ต่างๆ ของกรีกและมุสลิม หลังไหลมาสู่สังคมตะวันตก ทำให้ปัญญาชนเริ่มทบทวนและตรวจสอบความรู้ของตน ตลอดจนเกิดการท้าทายคำสอนศาสนาที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาในสมัยกลางถึงเรื่องโลกแบน ความรู้ทางภูมิศาสตร์และแผนที่ของปโตเลมี (**Ptolemy**) นักดาราศาสตร์และนักคณิตศาสตร์ชาวกรีก ที่แสดงให้เห็นดินแดนที่กว้างใหญ่ ความต้องการสำรวจเส้นทาง โดยเฉพาะทางเรือ จึงเพิ่มขึ้น

3.2. การค้นพบดินแดนทางตะวันออกของชาติตะวันตก

- 3.2. การค้นพบดินแดนทางตะวันออกของชาติตะวันตก
- -บาร์โทโลมิว ไดแอส ชาวโปรตุเกสสามารถเดินเรือเลียบทวีปแอฟริกาจนเข้าแหลม กูดโฮม ได้สำเร็จใน ค.ศ.1488
- -วาสโก ดา กามา ใช้เส้นทางของไดแอส จนถึงเอเชีย และสามารถขึ้นฝั่งที่เมืองคาลิกัต ของอินเดียและสามารถซื้อเครื่องเทศโดยตรงจากอินเดีย นำกลับไปขายในยุโรปได้กำไรมากมาย
- -คริสโตเฟอร์ โคลัมบัส ชาวอิตาลีรับใช้กษัตริย์สเปนในการสำรวจเส้นทางเดินเรือไปประเทศจีน เป็นผู้ค้นพบทวีปอเมริกา และเป็นผู้เชื่อว่าโลกมีลักษณะกลม ไม่แบนตามคำสอนของคริสต์ศาสนา ในสมัยกลาง
- -เฟอร์ดินานด์ มาเจลแลน ชาวโปรตุเกส รับอาสาจากกษัตริย์สเปน หาเส้นทางเดินเรือมายังตะวันออกจนสามารถเข้าฟิลิปปินส์แต่เขาถูกชาวพื้นเมืองฆ่าตาย แต่ลูกเรือสามารถนำเรือกลับมาสเปนได้

เรือซานตามาเรีย
ของโคลัมบัส

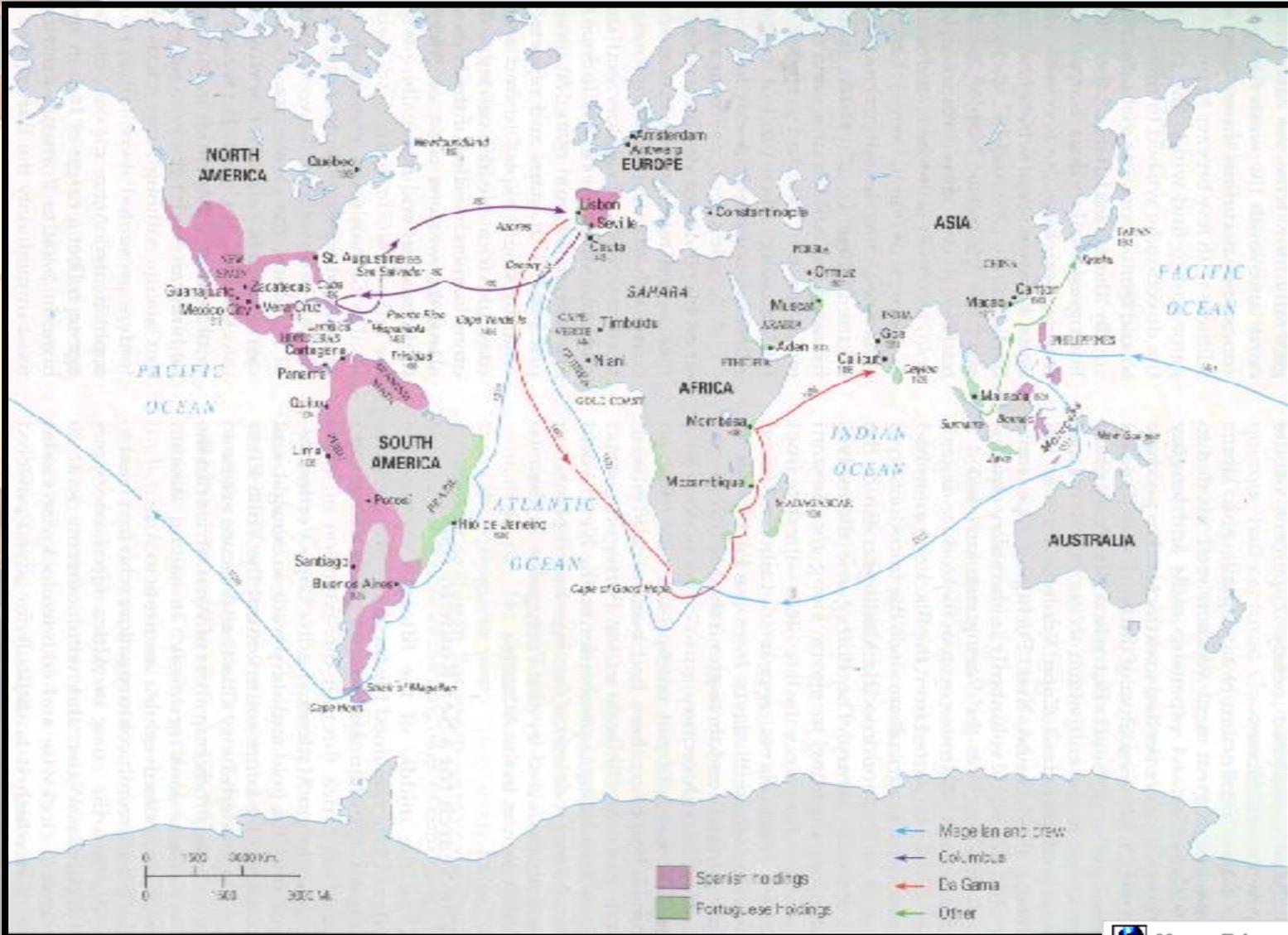

THE CARAVEL SANTA MARIA, IN WHICH COLUMBUS FIRST SAILED ACROSS THE ATLANTIC.

ลัทธิจักรวรรดินิยม

- ยุคนี้ได้ชื่อว่ายุคแห่งการค้นพบ (**Age of Discovery**) การค้นพบดินแดนต่างๆทำให้ ฮอลันดา อังกฤษ และต่อมาฝรั่งเศส เข้ามาสร้างอิทธิพลครอบครองดินแดนทางตะวันออก และทำให้เกิด ลัทธิจักรวรรดินิยม

เส้นทางสำรวจทางทะเลของชาติตะวันตก

การปฏิวัติทางวิทยาศาสตร์

- ปัญญาชนชาวตะวันตกให้ความสนใจศึกษาค้นคว้าจนเกิดความรู้อย่างลึกซึ้งและความเจริญก้าวหน้าในศาสตร์แขนงต่างๆ โดยเฉพาะวิทยาศาสตร์ ดาราศาสตร์ และคณิตศาสตร์ และจากการประดิษฐ์แท่นพิมพ์ของ โยฮัน กูเตนเบิร์ก ชาวเยอรมัน ทำให้วิทยาการความรู้แพร่หลายอย่างรวดเร็ว

สาเหตุสำคัญ

- ปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดการปฏิวัติวิทยาศาสตร์ เกิดจากแนวความคิดที่สำคัญ 2 ประการ คือ
- 1. แนวคิดมนุษยนิยม (**Humanism**) ซึ่งได้รับมาจากหลักปรัชญาของชาว กรีกโดยสอนให้มนุษย์มีความเชื่อมั่นในความสามารถของมนุษย์ สติปัญญาของมนุษย์สามารถนำมนุษย์ไปสู่การค้นหาคำความจริงของสรรพสิ่งต่างๆ ในโลก
- 2. แนวคิดในปรัชญาธรรมชาตินิยม (**Naturalism**) สอนให้เชื่อว่าสิ่งต่างๆ ล้วนดำเนินไปตามกฎเกณฑ์ธรรมชาติ ธรรมชาติที่อยู่รอบๆตัวมนุษย์นั้นมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ จึงเริ่มศึกษาค้นคว้าและทดลอง จนเกิดองค์ความรู้ใหม่เรียกว่าเป็น ยุคแห่งภูมิธรรม หรือ ยุคแห่งการรู้แจ้ง (**The Enlightenment**)

นักวิทยาศาสตร์ที่สำคัญ ได้แก่

- นิโคลัส โคเปอร์นิคัส ค้นพบทฤษฎีระบบสุริยจักรวาล ที่มีสาระสำคัญคือ ดวงอาทิตย์เป็นศูนย์กลางของจักรวาลโดยมีโลกและดาวเคราะห์ดวงอื่นๆ โคจรโดยรอบ ซึ่งขัดแย้งกับหลักความเชื่อของคริสตจักรอย่างมาก ที่เชื่อว่าโลกเป็นศูนย์กลางของจักรวาล ความคิดของโคเปอร์นิคัส เป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิวัติทางวิทยาศาสตร์

นิโคลาส โคเปอร์นิคัส

*Non patrem Pauli gratiam requiro
Veniā Petri neq. posco, sed quam
In crucis ligno dederas latroni
sedulus oro.*

-
- A lighthouse with a red lantern room and a white base is situated on a rocky cliff. The background shows a sunset over the ocean with distant islands.
- กาลิเลโอ ผู้ประดิษฐ์กล้องโทรทรรศน์ (**Telescope**) ทำให้
ความรู้เรื่องระบบสุริยจักรวาลชัดเจนยิ่งขึ้น

-
- A photograph of a white lighthouse with a red lantern room, situated on a rocky cliff overlooking the ocean. The scene is captured during sunset or sunrise, with a warm, golden glow over the water and sky. The lighthouse is partially obscured by the text overlay.
- เซอร์ไอแซค นิวตัน ผู้ค้นพบ 2 ทฤษฎีคือ กฎแรงดึงดูดของจักรวาล และกฎแห่งความโน้มถ่วง